

DĖL ATOMINĖS ELEKTRINĖS DELSTI NEBEGALIME

Vilnius, balandžio 19 d. (ELTA). Pavėlavusi įgyvendinti Visagino atominės elektrinės (AE) projektą Lietuva tokiu būdu padės regione įsivertinti Rusijos ir Baltarusijos energetikos projektams, teigia Seimo opozicijos vadovas Andrius Kubilius.

Pasak jo, Lietuvoje netrūksta suinteresuotų grupių, kurios siekia, kad mūsų šalis taptų Rusijos energetikos projektų sudėtine dalimi. „Lietuva susiduria su dideliais iššūkiais ir vienu metu turi siekti ne vieno, o kelių labai svarbių strateginių tikslų energetikoje, ir, jeigu mes dabar nepradėsime statyti atominės elektrinės, susidursime su tokia situacija, kad po kelerių metų kaimynai Kaliningrade ar Baltarusijoje bus tokias elektrines pastatę. Tuo atveju mes patys, vėluodami su savo projekto realizavimu, tam tikra prasme padėsime kaimynų projektams įsivertinti visame regione, pirkdami iš jų galbūt ir elektrą, ir savo pinigais, kaip sakant, finansuodami atominių elektrinių statybą pas kaimynus”, - balandžio 19 d. „Žinių radijo” laidoje „Opozicija” teigė A. Kubilius.

Politikas taip pat teigė, kad

Lietuvoje yra nemažai suinteresuotų grupių, kad elektrinės Karaliaučiuje ir Astrave būtų pastatytos ir Lietuva taptų sudėtine Rusijos energetikos grupių realizuojamų projektų dalimi.

Vyriausybė žada iki gegužės apsispręsti, ar bus statoma Visagino atominė jėgainė. Kitą savaitę koalicijos politinėje taryboje ir Seime turėtų būti pristatyta Lietuvos energetikos ateities strategija.

Premjeras Algirdas Butkevičius yra pareiškęs jau iš dalies žinantis, kokios bus darbo grupės dėl Visagino AE projekto nudingumo išvados ir ar elektrinė bus statoma, tačiau kol kas nenorintis komentuoti.

Visagino AE projekto vertė siekia 17 mlrd. litų. Lietuvos dalis sudarys apie 6 mlrd. litų. Planuota, kad jėgainės statybos prasidės 2015 metais, o veikti elektrinė pradės 2020-2021 metais, primena *ELTA*.

Skaičiuojama, kad elektrinėje vykdomos gamybos sąnaudos sudarys po 7-10 centų už kilovatvalandę, bet dar 10-15 centų už kilovatvalandę kainuos paskolų statyboms aptarnavimas. Paskola visiškai turėtų būti grąžinta iki 2038-2040 metų.

2011 m. gruodį iš atominės

Prezidentė dalyvavo buvusios Didžiosios Britanijos Ministrės Pirmininkės Margaret Tečer laidotuvėse

elektrinės projekto pasitraukus Lenkijai, joje toliau dalyvauja Lietuva, Latvija, Estija ir strateginis investuotojas - Japonijos „Hitachi”.

Numatoma, kad „Hitachi” priklausys 20 proc. Visagino AE akcijų. Latvijai teks taip pat 20 proc. akcijų, Estijai - 22 proc., Lietuvai - 38 proc.

Prognozuojama, kad stantant Visagino AE Lietuvos įmonės gali sulaukti užsakyimų, kurių vertė siektų iki 5 mlrd. litų, planuojama sukurti apie 6 tūkst. naujų darbo vietų.

SUTARTIES PRATĖSIMAS SU „GAZPROM” REIKŠTŲ TERMINALO MIRTĮ

Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė atsargiai žiūri į Vyriausybės energetinius planus – tiek į energetikos strategiją, tiek į artėjančias derybas su „Gazprom” dėl dujų kainos.

Paprašyta pakomentuoti artėjančias derybas, prezidentė užsiminė, kad Kremlius veikiausiai norės kalbėti ne tik apie vadinamąjį trečiąjį energetikos paketą ir lėtesnį jo įgyvendinimą Lietuvoje. Pasak jos, energetinių išteklių diversifikacijos siekiai neturi tapti

derybų objektu. „Su bet kuo. Ir su „Gazprom”, ir su bet kuo kitu”, - pridūrė šalies vadovė.

Paklausta, kaip vertina ministro Jaroslavo Neverovičiaus „špagalke” pakrikštytą ir slaptumo žyma paženklintą pasiūlymą dėl dujų kainų mažinimo mainais į ilgalaikės dujų tiekimo sutarties pasirašymą ir kitas išlygas iš Lietuvos pusės, prezidentė pirmiausiai pareiškė negalinti vertinti šio dokumento dėl slaptumo žymos. *ELTA*

Dėl trijų Baltijos valstybių laisvės Geležinė ledi nė neabejojo: „Mums buvo viskas aišku dėl specialaus teisinio Baltijos šalių statuso. Nebuvo jokio klausimo, ar jos taps laisvos, vienintelis neaiškumas - kada tai nutiks. Aš seniai domėjausi šių kraštų ateitimi: dar 1967-aisiais parlamente balsavau prieš tuometės Leiboristų vyriausybės sutartį su Sovietų Sąjunga, kuria sovietams buvo leista pasiimti Baltijos šalių auksą iš Anglijos banko, ten saugotą nuo pat 1940-ųjų, kai SSRS užpuolė tas valstybes. Kai 1990-ųjų birželį lankiausi Maskvoje, perspėjau M.Gorbačiov dėl toli siekiančių negatyvių pasekmių, jei tik sovietai panaudotų jėgą prieš Baltijos kraštus”, - vėliau rašė M.Thatcher. Už jos ilgametę kovą silpninant sovietinį komunizmą ir pastangas atkuriant Baltijos valstybių laisvę, prieš penkerius metus, 2008-ųjų vasarį, Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus Londone vykusioje ceremonijoje įteikė Geležinei ledi Vytauto Didžiojo ordino Didįjį kryžių. Tiesa, tokių garbingų apdovanojimų iš Vidurio ir Rytų Europos valstybių baronienė turėjo ištisą kolekciją.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SĄJUNGOS IR „VILTIES” DRAUGIJOS SUVAŽIAVIMAS

* * *

ĮVYKS 2013 M. GEGUŽĖS 18 D., ŠEŠTADIENĮ, 1:00 VAL. PO PIETŲ
HILTON OAK LAWN VIEŠBUTYJE,
9333 S. CICERO AVE, OAK LAWN, IL.

* * *

SĄJUNGOS NARIAI PRAŠOMI DALYVAUTI.

* * *

SAJUNGOS IŠLEISTOS KNYGOS „TAUTINĖS MINTIES KELIU” SUTIKIMAS

GEGUŽĖS 19 DIENĄ, SEKMADIENĮ, 12 VAL.
ČIURLIONIO GALERIJOJE,
5620 S. CLAREMONT AVE., CHICAGOJE, IL.

* * *

KNYGA – APIE TAUTINĖS IDĖJOS PRADŽIĄ, JOS PLĖTRĄ LIETUVOJE IR TAUTINIŲ ORGANIZACIJŲ BEI ALT SĄJUNGOS SKYRIŲ VEIKLĄ JAV-SE.

* * *

PO MENINĖS DALIES – VAIŠĖS.
KVIEČIAME VISUS DALYVAUTI.

ALTS VALDYBA

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos Seimas pritarė siūlymui bausti nebe tik už valstybės vėliavos ar herbo, bet ir už istorinių tautinių simbolių išniekinimą. Kas viešai nupiešė, sudrąskė ar kitaip išniekino Lietuvos valstybės vėliavą, herbą, istorinę vėliavą, Lietuvos istorinius tautinius simbolius arba viešai pasityčiojo iš Lietuvos valstybės himno, baudžiamas laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

Vyriausybės rūmuose premjeras Algirdas Butkevičius ir Švietimo bei mokslo ministras Dainius Pavalkis pagerbė 2012 metų mokytojus. Premijos, laureatų ženklai įteikti penkiems geriausiems pedagogams: Andriui Poručiu, Vilniaus Mikalojaus Daukšos vidurinės mokyklos istorijos mokytojui; Rasai Rugelienei, Kėdainių „Ryto“ pradinė klasių mokytojai; Romai Ruočkienei, Prienų „Žiburio“ gimnazijos muzikos mokytojai; Aldonai Šventickienei, Vilniaus „Žemynos“ gimnazijos mokytojai; Aldonai Vieliūtei, Lietuvos kurčiųjų ugdymo centro pedagogei.

Lietuvos lenkų akcijai atstovaujantys parlamentariai Seimo posėdžių sekretoriatoje įregistravo Gyvybės apsaugos įstatymą prieš gimstant kūdikiui. Siūloma įteisinti, kad nutraukti nėštumą gali tik gydytojas dviem atvejais: kai nėštumas gresia moters gyvybei ar sveikatai arba yra pagrįstų įtarimų, kad nėštumas prasidėjo dėl nusikalstamo veiksmo. Įstatymo projekte teigiama, kad žmogaus gyvybė prasideda nuo moters apvaisinimo ir kad visi klausimai, susiję su naujo žmogaus gyvybe turi būti sprendžiami teikiant pirmenybę vaiko priešgimstant teisėms.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė vokiečių laikraščiui „Deutsche Welle“ paaiškino, kodėl, jos manymu, įstoti į euro zoną yra geras sprendimas. „De facto mes jau turime eurą, nes valiuta susieta su euru fiksuotu kursu. Faktiškai Lietuvos pinigų politika labai daug priklauso nuo Europos centrinio banko“. Prezidentė įsitikinusi, kad Lietuva yra pajėgi susitvarkyti savo jėgomis, be diktato iš išorės. „Jeigu yra politinė valia ir atsakomybė, nereikia jokios pagalbos“. Ji pabrėžė, kad per dvejus metus Lietuvos valstybė išlaidas sumažino 12 proc., Vyriausybėje atlyginimai buvo gerokai apkarpyti. Prezidentės atlyginimas buvo sumažintas 30 procentų. Lietuva sugebėjo atsigausti per dvejus metus.

Seimo Aplinkos apsaugos komitetas svarstė skalūnų problemas, įvyko du audringi posėdžiai. Dalyvavo ir Tauragės savivaldybės, Žygaičių ir Žaliųjų atstovai. Išklausius visų pasisakymus, 2013 m. sausio 18 d. buvo priimtas komiteto sprendimas rekomenduoti Vyriausybei sustabdyti konkursą, gauti Mokslų Akademijos išvadas, atsižvelgti į Europos Parlamento tuo reikalu nutarimus. Lietuvos Mokslų Akademijos išvadose nurodoma, kad skalūnų dujų žvalgyba Lietuvos žemės gelmėse galima, ir griežtai laikantis saugumo nuostatų, galima ištirti dujų ar naftos išteklius, sužinoti jų ekonominę vertę. Aplinkos apsaugos ministras Valentinas Mazuronis apsilankė Pensilvanijos valstijoje skalūnų dujų gavimo rajone ir susipažino su jų verte. Lietuvos žemės gelmės priklauso valstybei ir Lietuvos piliečiai turi teisę žinoti, kas jose yra. Deja, Rytų kaimynas jau reiškia nuomonę, kad Lietuvai jų nereikia, nes jos nuodingos sveikatai.

Lietuvos Seimui atėmus „Drąsos kelio“ pirmininkės Neringos Venckienės teisinę neliečiamybę, politikė tiesiog prapuolė. Parlamente buvusi teisėja nepasirodo jau antrą savaitę, kur ji – neatskleidžia net sutuoktinis Aidas Venckus. Teisinę N.Venckienės neliečiamybę Seimas panaikino praėjusį antradienį, politikė šio klausimo svarstyme nepasirodė, o jos partijos kolegos negalėjo pasakyti, kas jai nutiko.

Parlamentaras Povilas Gylys tuomet *15min.lt* sakė, jog ji serga, tačiau kokia liga užklupo N.Venckienę, pasakyti negalėjo. Kitas „Drąsos kelio“ atstovas Jonas Varkala aiškino, kad N.Venckienė susirgo „valstybės apgultimi“. Po to niekas N.Venckienės Seime nebematė. Politikė į skambučius neatsiliepia. Apie tai balandžio 18 d. paklaustas J.Varkala aiškino nežinantis, kur yra „Drąsos kelio“ vadė. „Neturiu jokių žinių“, – sakė jis. Paklaustas, ar kas nors iš Seimo „Drąsos kelio“ frakcijos narių žino, J.Varkala sakė, kad tikriausiai niekas nežino.

Nekalbi buvo ir praėjusiuose Seimo rinkimuose dalyvavusi N.Venckienės teta Audronė Skučienė. „Nieko aš nežinau, klauskit jos vyro“, – aiškino ji. „Ji yra ten, kur ir turi būti“, – kelis kartus *15min.lt* pakartojo N.Venckienės sutuoktinis Aidas Venckus. Jis pridūrė, jog neteikia informacijos apie savo artimuosius ir apie buvimo vietą siūlė teirautis pačios N.Venckienės. Jis neatsakė į klausimą, ar parlamentarė pasirodys savaitgalį numatomame „Drąsos kelio“ suvažiavime. Taip pat nepasakė, ar N.Venckienė serga. „Matyt, ji nelabai nori bendrauti su jumis“, – aiškino A.Venckus.

LRT, ELTA, 15min.lt

Pasaulio vadovai Vakarų Vokietijoje 1985 metais su Margaret Thatcher, Dž. Britanijos ministre pirmininke. Jai mirus balandžio 8 d. pasaulio laikraščiai spausdino ilgiausius aprašymus apie jos gyvenimą, politinę veiklą su nuotraukomis. Nuotraukoje (iš kairės) Europos Komisijos pirmininkas Jacques Delors, Kanados ministras pirmininkas Brian Mulroney, JAV prezidentas Ronald Reagan, Japonijos ministras pirmininkas Yasuhiro Nakasone, Vakarų Vokietijos kancleris Helmut Kohl, Prancūzijos prezidentas Farncois Mitterrand ir Italijos ministras pirmininkas Bettino Craxi.

AP

V.PUTIN PRIEŠ D.MEDVEDEV

Ne kameroms skirta Vladimir Putin kalba, kurioje jis griežtai užsipuola vyriausybę, rodo, jog tarp prezidento ir premjero komandų toliau vyks ta įnirtinga kova, tvirtina vienas „Le Figaro“ apžvalgininkas.

Nepaisant V. Putin spaudos sekretoriaus neigimų, „Life News“ tvirtina, kad Rusijos prezidentas grasino paleisti Dmitrij Medvedev vyriausybės ministrus. Nebūna nė mėnesio, kad D. Medvedev neaptų puolimo, akivaizdžiai surežisuoto valdžios viršūnėse, objektu, rašo „Le Figaro“ korespondentas Maskvoje Pierre Avrili. Šį kartą vaizdo įrašas internete buvo paskelbtas po dviejų valandų nuo „šališkos ministro pirmininko apklausos“, surengtos Dūmoje.

„Prezidento administracijoje susiformavo bendras sie-

kis nusilpninti D. Medvedevą, priskiriant jam vadovo, negalinčio pasirūpinti Rusijos piliečiais, bruožus ir parodant, kad tik V. Putinas gali atlikti liaudies gynėjo vaidmenį“, - „Le Figaro“ citavo Politinių technologijų centro Maskvoje direktoriaus pavaduotoją Aleksej Makarkin.

„D. Medvedev, kurį palaiiko amerikiečiai, valdžiai kelia grėsmę“, - sakė kitas V. Putin lojalus šaltinis.

Tačiau mažai tikimybės, kad šis susipriešinimas, bent jau artimiausiu metu, priverstų vyriausybę atsistatydinti, tęsia P. Avrili. „Nors V. Putin ir D. Medvedev santykių negalima pavadinti paprastais, jie dar nepasiekė kritinės ribos, kuri pateisintų vyriausybės atsistatydinimą“, - mano fondo „Peterburgskaja politika“ di-

B. OBAMA IR V. PUTIN SUSITIKIMAS NUMATYTAS RUGSĖJ

Washington, D.C., balandžio 15 d. (ELTA). JAV prezidentas Barak Obama ir Rusijos vadovas Vladimir Putin susitiks rugsėjį, kai Rusijoje vyks Didžiojo dvidešimtuko (G20) viršūnių susitikimas, pranešė Baltieji rūmai, kuriais remiasi *Reuters*.

JAV daro spaudimą Rusijai, kad ši pasinaudotų savo įtaka

ir padėtų sumažinti įtampą su Š. Korėja. Be to, Washington ir Maskva laikosi skirtingų nuomonių dėl pilietinio karo Sirijoje. Apie numatytą susitikimą paskelbta B. Obamos patarėjo nacionalinio saugumo klausimais Tom Donilon vizito Rusijoje metu, kuris susitiko su V. Putin ir kitais šalies vadais.

Naujoji Pietų Korėjos prezidentė Park Geun-hye sveikinasi su minia. Ji pirmoji moteris – prezidentė šalies istorijoje. Tapusi prezidentė, P. Korėjos kariuomenei įsakė būti pasiruošusiems ginti savo valstybę. Jos motina buvo nužudyta samdomo žudiko, manoma, kad jis buvo iš Šiaurės Korėjos.

AP

rektorius Michail Vinogradov. Jis teigia, kad visuomenė „pavargo“ nuo valdžios. Be to, pablogėjus ekonominei padėčiai, ministras pirmininkas atlieka „apsauginio vožtuvo“ funkciją.

JAV Valstybės sekretorius John Kerry pirmą kartą apsilankė Kinijoje ir su Kinijos užsienio reikalų ministru Bejingėje bandė aptarti Šiaurės Korėjos grasinimus karu prieš Pietų Korėją ir JAV, nes Kinija su komunistine Š. Korėja turi draugiškus ryšius.

Reuters

JAV policija sulaikė asmenį, įtariamą dėl teroro akto Bostone

Bostonas, balandžio 19 d. (ELTA). JAV policija Bostono priemiestyje Watertown sulaikė asmenį, įtariamą dėl teroro akto per Bostono maratoną. Tai pranešama laikraščio *The Boston Globe* tinklalapyje., remiantis šaltiniu, artimu teisėsaugos institucijoms. Dar vienam įtariamajam pavyko pasprukti po susišaudymo su policija. Jo ieškoma, apsupta 20 miesto kvartalų.

Balandžio 18 d. vėlai vakare Bostono priemiestyje Cambridge, Massachusetts technologijos instituto teritorijoje, nežinomas asmuo nušovė policininką. FTB atstovai pareiškė kol kas negalį patvirtinti, kad šis incidentas ir teroro aktas yra susiję.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.

Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.

VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.

Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00.

Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LENGVATOS – KIRŠINIMO POLITIKA

Tautinėms mažumoms Lietuvoje mokytis sąlygos yra geros. Jei tikėti žiniasklaida, niekur kitur tokių sąlygų nėra. Lenkų ir rusų atstovai labai priešinasi, kad lietuvių kalbos egzaminas būtų vienodas visiems mokiniams. Reikia prisiminti, kad nepriklausomoje Lietuvoje, kai prezidentu buvo Antanas Smetona, visi egzaminus laikė vienodai, jokių išimčių nebuvo daroma kitų tautybių mokiniams ir studentams.

Ir dabar žydų, baltarusių ir vokiečių mokyklose dėl to nėra jokių problemų, nes tų mokyklų direktoriai vieningai tvirtina, kad jų mokiniai pasiruošę laikyti tą patį egzaminą kaip ir lietuviai. Vilniuje veikia Šalomo Aleichemo gimnazija. Joje mokosi daug rusakalbių mokinių ir lietuvių kalba nesudaro jiems jokių sunkumų ir jie nereikalauja privilegijų kaip lenkai. Mokiniai baigia gimnaziją mokėdami net keturias kalbas: lietuvių, anglų, hebrajų ir rusų.

Pavyzdžiui, Klaipėdos Hermano Zudermano gimnazijoje mokosi daugiau negu 500 vokiečių mokinių, jie kalba vokiškai, tačiau mokosi lietuviškai, vokiečių kalba nėra formali. Gimus ir augus Lietuvoje nemokėti valstybinės kalbos yra gėda ir nepateisinama, teigia mokyklos direktorė Jolita Andrijauskienė. Bet yra ir mokytojų, kurie nesugeba vesti pamokų gera lietuvių kalba. Tad ko galima tikėtis iš mokinio?

Blogai vertina palengvintą lietuvių kalbos egzaminą tautinių mažumų moksleiviams minėtos Vilniaus gimnazijos vicedirektorė J. Lichtinštain: „Lietuvių kalbos egzaminas turi būti visiems vienodas, nes mes čia gyvename. Lengvatos yra klaida ir jų neturėtų būti. Tokiu būdu tiesiog kiršinami mokiniai: kodėl vieniems galima padaryti šimtą klaidų, o kitiems tik dešimt? Už ką tokios lengvatos? Už tai, kad mokinsys kalba ir lenkiškai arba rusiskai“, – drįsta pareikšti pedagogė J. Lichtinštain. Lietuvos prezidentė taip pat pareiškė, kad nereikia lengvatų.

Lietuvių kalbos egzaminas nebaisus ir baltarusių mokiniams. Lietuvoje veikia vienintelė baltarusių mokykla Baltijos valstybėse. Moksleiviai pasiruošę laikyti vienodą lietuvių kalbos egzaminą be jokių lengvatų. Lenkijoje nėra nė vienos baltarusių mokyklos. Kauno totorių bendruomenės pirmininkas Kęstutis Šafranavičius teigia, kad sprendimas dėl lietuvių kalbos egzamino palengvinimo yra tik politinis valdžios dalykas. „Greičiausiai, kad kalbos mokėjimu ar nemokėjimu dangstomi kitokie tikslai. Jei prisiminsime 1990-uosius metus, dalis lenkų bendruomenės tada buvo prieš Lietuvos nepriklausomybę. Manau, kad šiandien kai kas jų laikosi tų pačių nuostatų“.

Daugiau nei akivaizdu, jog Seimo pirmininko Vydo Gedvilo „pastebėjimas“, kad JAV yra toli, o Rusija su savo dujomis - šalia, yra suformuotas tokių patarėjų, kurie Lietuvoje atstovauja Kremliaus interesams. Dviejų prorusiskų politinių partijų gelbėjimo nuo baudžiamojo persekiojimo architektai yra tie asmenys ir organizacijos, kurios tarnauja ne Lietuvos nepriklausomybei, bet jos priešams, rašo žurnalas „Veidas“ kovo 11 d.

TAI BŪTŲ LIETUVOS IŠDAVYSTĖ

Vilnius, balandžio 15 d. (ELTA). Seimo opozicijos vadovo Andriaus Kubiliaus nuomone, „Gazprom“ memorandumo įgyvendinimas arba pritarimas „Gazprom“ pasiūlymams būtų Lietuvos strateginių interesų, siekiant turėti realią energetinę nepriklausomybę, visų pirma, dujų sektoriuje, išdavystė.

„Gazprom“ savo pasiūlymų paketu akivaizdžiai rodo, kad ir toliau jų pagrindinis siekis yra užkirsti kelią Lietuvos nuosekliai įgyvendinamam tikslui - išsivaduoti iš „Gazprom“ monopolio diktato“, - spaudos konferencijoje Seime sakė A. Kubilius.

Jis atkreipė dėmesį, kad „Gazprom“ pasiūlymo esmė: Lietuvai pasiūlyti 20 proc. mažesnę gamtinių dujų kainą jau dabar su sąlyga, jei suskystintų gamtinių dujų (SGD) terminalas Klaipėdoje neveiks. „Būtent tai reiškia visa pasiūlymų, išdėstytų memorandume, kombinacija, kuri tik iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti nepavojinga. Iš esmės tokio memorandumo įgyvendinimas būtų Lietuvos strateginių interesų, siekiant turėti realią energetinę nepriklausomybę, išdavystė“, - sakė Seimo opozicijos vadovas.

A. Kubilius priminė, kad terminalas veiks tik tada, kai ne tik bus pastatytas specialus laivas, stovėsiantis prie specialios krantinės, ir iš jo specialiu vamzdžiu bus sujungtas su magistraliniais Lietuvos dujų įmonės dujotiekiais, kurie iki šiol yra valdomi „Gazprom“, bet ir tik tada, kai šių magistralinių dujotiekių kontrolę iš „Gazprom“ į savo rankas perims Lietuva.

„Terminalas be magistralinių vamzdžių kontrolės yra tik brangus metalo gabalas, negalintis importuoti dujų į Lietuvos rinką, nes Lietuvoje jų negalės perduoti „Gazprom“ valdomais vamzdžiais. Savo ruožtu „Gazprom“ supranta, kad Lietuvos dujų sektoriaus kontrolė slysta iš rankų ir kad nuo 2015 m. pradžios Lietuva, turėdama ir pastatytą terminalą, ir magistralinių vamzdžių kontrolę, perimtą į savo rankas, galės diktuoti, kokiomis rinkos sąlygomis toliau iš Rusijos dujų milžinės bus perkamos dujos. Jų kaina turės būti ne didesnė nei dujų, importuojamų per terminalą. „Gazprom“ taip pat supranta, kad terminalo statybos techninių darbų negali

sustabdyti, todėl bando užkirsti kelią terminalo veikimui kitais būdais - per vamzdynų atskyrimo teisės įgyvendinimo užšaldymą, per gundymą ilgalaikiais „Gazprom“ dujų tiekimo kontraktais, pratęsiant dabartinių galiojimą“, - sakė A. Kubilius.

Pasak parlamentaro, „Gazprom“ siūlymas derėtis dėl dujų tranzito į Karaliaučių ir tam laikui, kol vyks derybos dėl tranzito, užšaldyti vamzdžių nuosavybės atskyrimą, reikštų viena - nuosavybės atskyrimas yra užšaldomas neribotai ilgam laikui, nes „Gazprom“ nebus suinteresuotas skubėti tokią sutartį dėl tranzito pasirašyti. „Taip būtų užšaldoma galimybė naudotis terminalu. Nėra tokių aplinkybių, kuriomis Lietuva galėtų su tuo sutikti“, - sakė A. Kubilius.

Jo teigimu, lygiai tas pats ir dėl siūlymo pratęsti dabartinę dujų tiekimo sutartį su „Gazprom“ iki 2020 m. „Tai būtų visai klaidingas sprendimas, nes dabartinė sutartis nepalieka erdvės dujų pirkimui iš terminalo. Po tokio „Gazprom“ siūlymo galima įžvelgti tik viena - gundymą turėti neveikiantį terminalą, kitaip sakant, patiems sau suriši rankas, kad sukurtą alternatyvia galimybe importuoti dujas mes patys nesinaudotume“, - teigė A. Kubilius.

Jis taip pat atkreipė dėmesį į siūlymą įšaldyti arbitražinius procesus. Opozicijos vadovas konstatavo: „Nėra jokios prasmės sutikti su tokiu siūlymu, nes pats „Gazprom“, pasiūlydamas Lietuvai 20 proc. pigesnes dujas, tuo pačiu pripažįsta, kad iki šiol Lietuvai taikė nesąžiningas kainas. Tai ir yra Lietuvos ieškinio arbitraže esmė, ir toks ieškinyš gali būti atsiimtas tik tada, kai „Gazprom“ ne tik nustatys sąžiningas kainas Lietuvai, bet ir Lietuvos vartotojams kompensuos dėl nesąžiningų kainų patirtus nuostolius“.

A. Kubilius pabrėžė, kad visos iliuzijos, kad mūsų pusės nuolaidomis ar tariamomis derybomis aukščiausiu lygiu galima įtikinti „Gazprom“ savanoriškai atsakyti tokio dominavimo ir geranoriškai sutikti su sąžiningų konkurencijos sąlygų kūrimu, yra naivios.

„Dabartinė situacija aki-vaizdžiai patvirtina, kad tai, ką mes darėme pertvarkydami dujų sektorių ir statydami terminalą, buvo ir lieka vienintelis protingas kelias

įgyti pigesnių dujų galimybę. Pasidavimas „Gazprom“ spaudimui, pasidavimas gundymui vardan trumpalaikės naudos atsisakant ilgalaikės strateginės naudos - būtų Lietuvos esminių interesų išdavystė“, - teigė A. Kubilius.

Politikas norėtų tikėti, kad premjeras ir Vyriausybė elgsis išmintingai bei atsakingai. „Tačiau nerimą kelia Vyriausybės vadovo slapukavimas penktadienį, kai jis vidury dienos po Vyriausybės surengto specialaus pasitarimo paskelbė, kad nėra matęs jokių „Gazprom“ ar jo tarpininkų pasiūlymų ar memorandumo projekto, o vakare jau sakė pavedęs kancleriui išsiaiškinti, ar Vyriausybė nėra tokio pasiūlymo gavusi. Tokie vaikų žaidimai, slapukaujant lygioje vietoje, verčia mane raštu kreiptis į Premjerą su paklausimu. Bet dar blogiau, kad tai sukuria aplinkybes, **kai pasitikėti tuo, ką viešai sako premjeras, darosi vis sunkiau**“, - sakė opozicijos vadas.

Jis pažymėjo ypatingą dėmesį skirsiantis tam, kad „Gazprom“ ir Lietuvos derybose dalyvautų ir Europos Komisijos (EK) atstovai, kaip buvo iki šiol. „Tenka girdėti, kad „Gazprom“ didina spaudimą, jog EK atstovų dalyvavimo būtų atsisakyta. Jeigu Lietuva su tuo sutiks, bus aišku, kad mūsų stuburas darosi vis minkštesnis“, - sakė A. Kubilius. Kaip ELTA jau skelbė, premjeras Algirdas Butkevičius tikina, jog su Tarpusavio supratimo memorandumu tarp Lietuvos Respublikos ir „Gazprom“, kuriuo už penktadiu mažesnę iš Rusijos gaunamų gamtinių dujų kainą Lietuvai siūloma prisiimti keletą prieštaringų įsipareigojimų, susipažino tik pirmadienį, o anksčiau į jį niekas nekreipė dėmesio, kadangi jame pateikta informacija yra seniai žinoma.

„Noriu pasakyti, kad jokių užkulisinį žaidimų nėra. Šiame dokumente, su kuriuo šiandien susipažinau, surašyti dalykai buvo labai seniai žinomi, apie tai buvo kalbama ne viename susitikime, ir tai buvo žinoma iki mano vizito į Sankt Peterburgą. (...) Niekas jo nesureikšmino, ir niekas į tokį dokumentą nekreipė dėmesio, nes ta informacija yra žinoma. Jeigu Premjerui pradės nešioti kiekvieną tokį dokumentėlį, tai atrodys labai keistai“, - pirmadienį po Vyriausybės pasitarimo žurnalistams kalbėjo A. Butkevičius.

Ministras pirmininkas pabrėžė, jog Trečiasis energetikos paketas nebus keičiamas, o suskystintų gamtinių dujų (SGD) terminalo statyba - įvykdyta laiku.

Ar Lietuvos prokurorai ir toliau norės likviduoti politinę partiją, kurios nusikalstama veikla niekam nekelia abejonių. Kremlius veda kiršinimo politiką su lenkais, kuri pradėta dar sovietmečiu ir iki šiol tebelaikoma jų projektams įgyvendinti, primena „The Economist“ žurnalistas Edward Lukas. Jo knyga „Apgavystė“ išleido „Baltų lankų“ leidykla.

S. Tūbėnas

AR SUSIPRASIME PREZIDENTUI A.SMETONAI PASTATYTI PAMINKLĄ?

Kalba Lietuvos prezidentas Antanas Smetona.

Artėja Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetis. Neabejojame, kad sukaktis bus įvairiai minima. Tikėkimės pasiruošimas ir minėjimai paliks ryškius įspaudus ne tik valstybės gyvenime, bet ir mūsų savimonėje. Taip pat tikėkimės, kad mūsų kūrybinės ir politinio sluoksnio pajėgos, susitelksiančios tai šventei, suvoks ir aiškų minėjimo tikslą – lietuvių stiprinimas.

Turime ir sau rodyti, jog esame valstybingumo šimtmečio verta tauta. Dera prisiminti ir atminti tuos moderniosios lietuvių puoselėtojus, kurie anais sudėtingais laikais per palyginti trumpą istorinį laiką valstiečių tautą „pavertė“ savarankišku pasaulio istorijos subjektu – valstybę kuriančia ir puoselėjančia tauta. Tautų daugybė, tačiau savas valstybes turinčių nėra daug. **Išskirtinė tarp mūsų valstybės kūrėjų ir lietuvių puoselėtojų yra Antano Smetonos figūra.**

Atrodytų, visi jį žinome, tačiau ar deramai suvokiame jo nuopelnų apimtį ir tuos nuopelnus pagerbiame? Drįstu manyti, kad supratimo trūksta. Turėtume su dėkingumu pripažinti, jog tas tvirtas mus palaikantis šiuolaikinės lietuvių pamatas buvo padėtas didžia dalimi jo išmintimi ir politine nuovoka, kadangi jis aiškiai suvokė lietuvių tvirtinimo svarbą kuriant modernią valstybę. **Jo valdymo metais lietuvių tvirtinimas tapo esminiu valstybinės politikos tikslu.**

A. Smetonos vykdoma švietimo politika išauklėjo jaunimo kartą, kuri jautė pašaukimą tarnauti tėvynei. Tai buvo, sakykime, organiškų patriotų karta, kuri labiausiai ir pasipriešino sovietiniams okupantams pokario metais. Gyvybinę jų pasiaukojimo galia jaučiama iki šiol. Neturėtume šito užmiršti. Tų patriotų okupacinė valdžia

labiausiai ir nekenė, labai tiksliai juos įvardydama – „buržuaziniai nacionalistai“. Jie buvo europietiškos buržuazijos sluoksnio atmaina su stipria nacionaline jausena. Ypatinga lietuviška atmaina, kurios nacionalizmas buvo niekam negrasantis – sugyvenantis nacionalizmas.

Lietuviškosios nacionalinės jausenos, tad ir lietuvių esminiai bruožai ryškėja iš A. Smetonos minčių, tapusių valstybės politikos gairėmis. Visiems žinomas jo įsitikinimas, kad „vieningas tautiškos linkmės turi būti auklėjimas mokykloje, visose valstybės ir visuomenės įstaigose, visame kultūrinių organizacijų tinklo bendravime“ (Pasakyta parašyta, Kaunas, 1992/1935, psl. 329). Tačiau ta mintis susiejama su keletu kitų, kurios ir suteikia lietuvių išskirtinumo bruožų.

Jis aiškiai suvokė, kad nacionalinės valstybės kūrimas ir lietuvių tvirtinimas susijęs ir su kitomis Lietuvoje gyvenančiomis tautinėmis bendruomenėmis. Būtina vienaip ar kitaip nustatyti santykius su tomis bendruomenėmis. Kokie tie santykiai turėtų būti? Jis ypač paryškina, kad Lietuvoje „tautinės mažumos ne svetimšaliai, o savi piliečiai, ne svetimtaučiai, o kitataučiai“ (ten pat, psl. 342). Labai aiški sąmoninga, toliaregiška ir politiškai visiškai šiuolaikiškai skambanti mintis, o sykiu ir politinė nuostata savas ir svetimas skirti, kuri įtaigoja tam tikrą susipriešinimą su svetimais, keisti kitokia skirtimi: visi mes savi, tačiau tautiniu atžvilgiu esame kitokie.

Pasitelkę dabartinį filosofinį žodyną galėtume sakyti: politinė Kito gerbimo ir santykių su Kitybe puoselėjimo programa. Stiprinant lietuvių sykiu puoselėjami ir santykiai su Kitais, kuriems Lietuva

taip pat yra sava ar gimtinė. Tie kiti yra savo gimtosiomis kalbomis kalbančios ir savo kultūrinį tapatumą puoselėjančios tautinės bendruomenės. Iškeltas tautinės valstybės ir lietuvių stiprinimo tikslas nestelbė mažumų, juolab ne teigė būtinumo asimiliuoti ar asimiliuotis – jis buvo grindžiamas mažumų teisių puoselėjimu, jų kultūrinio tapatumo ugdymu: „Nepasiduokime zoologiškiems nacionalizams. Mūsų tautiškumas visuomet buvo idealus. **Kur nevalia kalbėti savo gimtąja kalba, išpažinti savo tikėjimo, ten nėra žmoniškumo**“ (ten pat, psl. 219). A. Smetona niekinomis laikė visokias rasistines, didvalstybines, nacionalsocialistines, imperialistines idėjas, teisinančias vienu tautų viešpatavimą ir nužeminančias kitas tautas bei žmones, ir nepaliovė tvirtinęs bendrą politinę teisingumo nuostatą, kuri ir šiuo metu išlieka aktualiausia siekiamybe.

Mūsų visuomenės sąmonėje likę nemažai liekanų to purvo, kurį ant A. Smetonos pylė anų metų kairieji, o vėliau sovietinė valdžia, siekdama ištrinti jo veiklą iš žmonių atminties. Tas purvas buvo su nemenka patyčių doze: neva, „pabėgęs“, „bridęs“ ir pan. Daugelis atsimena prezidentą pašiepiantį plakatus. Geriau būtų atsidavęs sovietinių humanistų malonei. Beje, nepriklausoma mūsų valstybė kol kas taip ir nepasistengė išsiaiškinti paslaptingos A. Smetonos žūties Jungtinėse Valstijose aplinkybių. Sovietinės ideologinės kilmės ir prezidento pravardžiavimas „fašistu“.

Ilgai kartojamas melas savaip prilimpa – žiūri, net moksliniuose darbuose išlenda tam tikri iš to melo kylantys vertinimai. Neskatinama jo nuopelnų deramai pripa-

žinti ir Europos Sąjungos politikoje vyraujanti įtarumo visokiems nacionalizams nuostata. Priklijavus istoriniam veikėjui „nacionalisto“, juolab – „fašisto“ etiketę jis paverčiamas nepageidaujama viešuose svarstymuose figūra. Nesvarbu, kad pats buvo aršiai nusiteikęs prieš visokius „zoologinius nacionalizmus“. O gal imkime ir nebijokime. Pasiryžkime. Esame paveldėję didžiulį lietuvių palikimą, kuris įpareigoja ne tik paminėti gražias sukaktis, bet ir didinti tą palikimą kasdieniu darbu.

Visokius šūkius „Lietuva lietuviams“ dera laikyti, sakyčiau, keleriopa A. Smetonos nuveikto lietuvių darbo išdavyste. Tokiais šūkiais paneigiamas lietuvių „žmoniškumas“, joje glūdintis esminis sugyvenamumo principas. Nepaisant to, kad valstybės kūrėjas yra ypatingas subjektas – lietuvių tauta, pati valstybė yra sava visiems jos piliečiams. Nereikia bijoti ir „ypatingo subjekto“ sąvokos – kaip tik jam galioja tautų apsisprendimo teisės nuostatos. Lietuviai ta teise pasinaudojo, ji ir išskiria lietuvių iš visų šalyje gyvenančių kitataučių. Tik tiek.

Tačiau valstybės kūrimo politika buvo nukreipta taip, kad joje visi kitataučiai galėtų puoselėti savo gimtąją kalbą ir kultūrinį tapatumą. Net anuo metu, kai valstybės kūrimo kultūrinės pajėgos buvo gana menkos. Kitas dalykas tas, kad tokie šūkiai susisieja su vienu

iš šėtoniškojų pavidalų – nacionalsocializmu. Net kai du šėtoniškieji pavidalai – stalininis ir hitlerinis – susirėmė kovoje dėl pasaulinio viešpatavimo, nei vienas jų netapo niekuo geresnis. Netapo „geriečiais“ nė vienos tų armijų kovotojai.

Pastatydami A. Smetonai paminklą Vilniuje parodytume, jog gerai suvokiame Vilniaus reikšmę mūsų valstybei ir lietuvių. Lietuva jos prezidento asmenyje niekada nepripažino Vilniaus okupacijos ir miestą laikė tikrąja valstybės sostine. A. Smetonai Vilnius buvo šventas, gyvybinės lietuvių valstybingumo galios simbolis ir šaltinis. Švęsdami valstybingumo šimtmetį neabejotinai prisiminsime Didįjį lietuvių seimą Vilniuje, 1905 m. pirmą kartą Europai, o ypač Lenkijai parodžiusį lietuvių tautos brandą ir jos valstybingumo siekius.

Seimo prezidiuman buvo išrinktas ir A. Smetona. Jis aktyviai dalyvavo visose lietuvių tvirtinimo ir skleidimo draugijose, leido „Vilties“ laikraštį, o vėliau „Vairo“ žurnalą. 1917 metais tapo Vilniuje įkurtos Lietuvos Tarybos pirmininku, kuri ir paskelbė atkurianti nepriklausomą demokratinę valstybę. Įdėmiau pažvelgus matyti, kad A. Smetonos veiklos pėdsakų kupinas visas Vilniaus senamiestis, tad nepatingėkime surasti tinkamą vietą jo paminkliniam, o sykiu ir mūsų istorinio valstybingumo ženklui.

Vytautas Rubavičius, delfi.lt

DVIGUBOS PILIETYBĖS PAVOJAI

Formuluotė dėl dvigubos pilietybės yra visiškai netinkama ir diskredituojanti dvigubos pilietybės perspektyvą Lietuvoje, mano Seimo opozicijos vadovas, konservatorių pirmininkas Andrius Kubilius. Įgyvendinus tokią nuostatą, esą gali atsirasti nemažai asmenų, kurie turėtų ir Lietuvos pilietybę, ir Rusijos arba ir Lietuvos, ir Lenkijos pilietybę.

„Aš visą laiką buvau už tai, kad Lietuvos išeiviai, lietuvių kilmės asmenys turėtų daug didesnes galimybes įgyti ir antrą pilietybę, išsaugoti Lietuvos pilietybę. Bet <...> tokia perspektyva, manau, tikrai nėra tai, ko turėtų būti siekiama, galvojant apie lietuvių kilmės asmenis, išeivius po karo, ar po 1990-ųjų išvykusius iš Lietuvos, gyvenančius kur nors Amerikoje, Britanijoje ar Airijoje, ir siekiančius išlaikyti ir savo lietuvišką pilietybę, jei įgauna teisę į kitos šalies pilietybę“, – pirmadienį surengtoje spaudos konferencijoje žurnalistams sakė A. Kubilius. Jis

teigia matantis esą neatsakingą kai kurių kairiųjų partijų politikavimą. „Mano įsitikinimu, taip suformuota iniciatyva yra neapgalvota ir kelianti nemažai galimų grėsmių, todėl tikrai raginčiau neskubėti dėl jos svarstymo, o surinkti visų partijų atstovus ir tartis dėl tokios Konstitucijos pataisos, kuri būtų racionali“, – pažymėjo Seimo opozicijos vadovas.

LRT.lt primena, kad Seimo Darbo partijos (DP) frakcijos narys Artūras Paulauskas ketina pateikti nutarimo projektą dėl referendumo dėl dvigubos pilietybės įteisinimo. Šią iniciatyvą, kuri būtų vykdoma kartu su 2014-ųjų Prezidento rinkimais, savo parašais yra parėmę 36 parlamentarai.

Iniciatoriai siūlo pateikti referendumui šio svarbaus Valstybės bei Tautos gyvenimo klausimo sprendimo tekstą: „Pritariu, kad Lietuvos Konstitucijos 12 straipsnio antroji dalis būtų išdėstyta šitaip: „Lietuvos Respublikos (Nukelta į 5 psl.)

LENKIJA NEIGIA ISTORINES IR TEISINES TIESAS

Bendroji ekonominė ir eurozonos krizė parodė, kad nei centrinės Europos, nei Baltijos valstybės niekuo neprisidėjo prie tų sunkumų atsiradimo. Priešingai – jos parodė gerą organizuotumą, discipliną ir, pagaliau, ryžtą sunkumams įveikti. Tai akivaizdžiai pakeitė Europos Sąjungos senbuvių požiūrį į jas, taip pat ir didžiausią Lietuvos kaimynę – Lenkiją.

Atsirado realios šios šalies galimybės tapti regioniniu vedliu, juo labiau, kad vengrai, čekai, slovakai, lietuviai pamiršo nuoskaudas ir bendrauja tarpusavyje pagarbiai. Deja, to nepasakysi apie visus. Net viešumoje nesislepiant pabrėžiama, kad pirmavimą tarp sąjungininkų norima įtvirtinti kaip „didesnio ir mažesnio“ santykius, kaip vasalinius santykius, visiškai nesusimąstant, kad tie vedlio menkinami „vasalai“ turi galimybes jį ignoruoti ar net nuo jo gintis.

Deja, Lenkijos vyriausybės „sikorskinė“ užsienio politika naudojasi kitose šalyse lenkais save laikančiais žmonėmis. Ten, kur tokių yra ar bus, jie pagal minėtos vyriausybės strategiją būtinai turi politiškai organizuotis ir siekti Lenkijai palankių tikslų. Suprantama, kad Čekija, Slovakija, Vengrija ar net Ukraina tokiai ar kitokiai Lenkijos „lyderystei“ jau vis atviriau priešinasi. Lietuva, matydama Europos Sąjungos šalių žemėlapi, gerai mato, kokia siaura linija jungia ją su Lenkija bei koks siauras koridorius paliktas susisiekti su kontinentine ES ir kokia

ilga Baltijos valstybių siena su buvusio okupanto teisių perėmėju, vis labiau militariaujančiu tą pasienį.

Lenkijos teritorijoje vis dar nėra pakankamų europinių transporto ir energetinių magistralių, nors ir ES strategai, ir Baltijos šalys to seniai siekia, o iš Lenkijos girdimi tik pažadai. Pagaliau, kodėl Lenkijos, kuri yra mūsų sąjungininkė, ir Rusijos, kuri dėl istorinių priežasčių ir dėl dabar vykdomos politikos gali būti laikoma net priešiška mums, politiškai suburti žmonės pernai Lietuvoje vykusiuose rinkimuose dalyvavo kartu?

Vis dėlto reikia patiems pradėti rūpintis savais reikalais. Juk tas pats Europos Sąjungos žemėlapis rodo, jog ir skandinavai gyvena Europoje, o į Vokietiją galima patekti ir per jūrą. Be to, visiškai galimi Baltijos valstybėse kitokie, ne GOST‘o ar slaviška tradicija, o skandinaviški techniniai ir socialiniai standartai. Skandobaltiškas elektros linijų tinklas – irgi visiškai realus darinys. Šio Skandobaltiško regiono gynyba kritiniu atveju taip pat gali turėti daugiau šansų laimėti laiko NATO partnerių pajėgoms permesti, lyginant su lenkiškomis pajėgomis ar kitomis ES šalių pajėgomis, juo labiau nežinant, ko už tai gali paprašyti kaimynas – strateginis partneris. **Tad, ko gi nori Lenkija iš Lietuvos jau šiandien ir koku teisiniu pagrindu?**

Prancūzų revoliucija dar XVIII amžiuje pagimdė daug nacionalinių judėjimų, siekusių įgyvendinti tautų teises savo etninėse žemėse, įkurti valstybes ir nustatyti jose savą viešąją tvarką, bet tik bolševikinė Rusija Lenino dekretu dėl taikos pabandė tai paversti visuotinai priimtina teisės norma. JAV prezidentas, Prinstono universiteto profesorius Thomas Woodrow Wilson savo 1918 metų „Keturiolikos punktų“ pareiškimu Kongresui jau rišliai išdėstė tautų apsisprendimo principus, kurių esmė buvo ta, kad tauta savo etninėse žemėse gali sukurti valstybę ir jose nustatyti savą tvarką. Turbūt ne be Ignacijaus Pederevskio, tuometinio Baltųjų rūmų muzikinių vakarų vadovo, įtakos, tuose punktuose iškeltas ir Lenkijos nepriklausomybės klausimas, **bet nurodyta labai svarbi sąlyga, kad Lenkijos valstybė neturi kėsintis į lietuvių ir ukrainiečių etnines žemes.**

Iš prie tų keturiolikos punktų pridėtų žemėlapių ir kitų dokumentų matosi, kad tau-

Europos parlamentarė dr. Laima Andrikienė Europos Parlamente surengė Kovo 11-osios šventę. Kalbėjo EP vicepirmininkas Alejo Vidal-Quadras (Ispanija) ir buvęs EP pirmininkas prof. Hans-Gert Pottering. Meninėje programos dalyje dainavo „Liepaičių“ choras.

tų apsisprendimo deklaracija buvo visų pirma skirta pirmąjį pasaulinį karą baigusiai Europai ir etninėse savo žemėse gyvenusios tautos iš anksto buvo pripažintos tarptautinės teisės dalyviais. Tą patvirtino ir Versalio sutartis, po kurios Centrinės ir Rytų Europos tautos savo etninėse žemėse sukūrė porą dešimčių valstybių. **Lenkija greitai pradėjo nepaisyti pagrindinio tautų apsisprendimo principo**, pagal kurį ji turėjo kurti valstybę tik savo, o ne kitos tautos etninėse žemėse. Būtent šio principo nepaisymas ir tapo kaimyninių valstybių nesutarimų priežastimi – prasidėjo tarpusavio karai.

Minima tautų apsisprendimo teisė neprarado savo reikšmės ir šiandieninėje Europos Sąjungoje. Europos teisė, reguliuojanti tautinių mažumų padėtį iš esmės remiasi etninių žemių principu (baskai, katalonai, sorbai ir t.t.), o tautinių bendrijų padėtį – žmogaus teisėmis. Kad ir kokios senos būtų kitataučių kolonijos pvz., Vokietijoje ar Prancūzijoje, jų teisės ribojamos kultūros, švietimo, labdaros, savitarpio pagalbos ir kitokiomis žmogaus teisėmis, bet išskirtinės politinės teisės nesuteikiamos. Šiandien Lenkija savo tautiečiams Lietuvoje ir kitur reikalauja suteikti politinį tautinės mažumos statusą ir pavyzdžiu nurodo lietuvių padėtį Lenkijoje, slėpdami, kad lietuviai, kaip ir ukrainiečiai ar baltarusiai Lenkijoje kompaktiškai gyvena savo etninėse žemėse atitekusiose Lenkijos valstybei, o **Lietuvoje lenkai gyvena lietuvių etninėse žemėse.** Tai ir yra esminis skirtumas.

Taip, Lietuvoje kompaktiškomis kolonijomis prieš šimtus metų pagal Didžiojo kunigaikščio kvietimus ir skel-

biamas privilegijas buvo apgyvendinti ar patys apsigyveno vokiečiai, žydai, karaimai, totoriai. Pagal Lietuvos Statutą lenkai Lietuvoje buvo laikomi svetimšaliais, o Statuto veikimas panaikintas tik 1840 m. Nenorime ginčyti, kad šiandien Lietuvoje nėra kompaktiškai lenkais save laikančių žmonių apgyvendintų teritorijų, bet jų noras pasitelkus savo tautinės valstybės valdininkus tas teritorijas skelbti etninėmis lenkų žemėmis neturi jokio teisinio, o juo labiau moralinio pagrindo. Net 1922 m. L. Želigovskio užimta teritorija pačių lenkų prie Lenkijos buvo prijungta kaip Vidurio Lietuvos, o ne Lenkijos žemės. Dar ir šiandien Lenkijos mokslo žmonės, tyrinėdami tuteišių (vietinių) kalbą, papročius ar namų buitį, nesutaria, kaip ši lenkiška prokalbė tapo sala lietuvių etninėse žemėse. Vieni mano, kad tai belaisvių ar karalių svitų palikuonys, kiti, kad nutautėję baltarusiai ar lietuviai, bet tai nekeičia jų, kaip kolonistų, gyvenančių kitos tautos etninėse žemėse statuso, o tuo pačiu kaip tautinės bendrijos, bet jokia būdu ne tautinės mažumos, teisinės padėties.

Šiandien Lenkijos atstovų, per lenkiškų kortų turėtojus ar Lenkų partiją Lietuvoje, reikalavimai turi daug gilesnę teisinę prasmę, nei pavardžių ar dvigubų gatvių pavadinimų rašybos reikalavimai. **Tai reikalavimai tam tikrą kolonizuotą Lietuvos teritorijos dalį paversti kitokia, lyg ji būtų Lenkijos dalis, su kitokiu švietimu, su gyventojų įsipareigojimais būti lojaliais Lenkijai, su baltiškų vietovardžių pakeitimu lenkiškais, su kitokiu valstybinės lietuvių kalbos statusu.** Ir to siekiama pasitelkus galingą valstybinę

Lenkijos propagandos mašiną, kurios tikslas, pasiremiant tautinių mažumų Europoje teisėmis, **sukurti Lietuvoje tik Lenkijai naudingą netiesą.**

Ar supranta Vokietijos, Italijos ar Prancūzijos politikai, kad šiandien Lenkija Lietuvoje nori sukurti precedentą, kuriuo pasirėmę trečios ar ketvirtos kartos kolonistai galėtų oficialiai Paryžių ar Berlyną vadinti taip, kaip vadino jų seneliai ar proseneliai, o tuos savo reikalavimus grįsti turkiškais ar persiškais užrašais ant jų kapų?

Neabejojame, kad ir lenkų kolonistai galėjo savaip vadinti vienas ar kitas Lietuvos vietoves, bet reikalauti, kad tai lietuviams būtų būtinai priimtina ir įteisinta – jau visuotinai pripažintos tautų apsisprendimo teisės savo žemėse nustatyti viešąją tvarką neigimas. Kas gali abejoti vietovardžių svarba tautų istorijai? Vietovardžiai dažnai praskleidžia praeities uždanalus tada, kai net proistorijos ar istorijos šaltinių trūksta. Iš vietovardžių formos ir žodinės reikšmės galima matyti baltiškus pėdsakus vakaruose net už Vyslos (*Karwen, Labun, Persante* ir pan.), jau nekalbant apie Lenkijai atitekusią Suvalkijos dalį.

Neabejoju, kad tomaševskininkų tikslai Lietuvoje yra visai kiti, negu skelbiasi. Lenkijos diplomatinė „post factum“ įteisinimo maniera, lenkiškos tvarkos faktiškas įvedimas svetimose teritorijose, kitų valstybių vidaus reikalų pavertimas Lenkijos reikalais šiandien ypač gerai matomas, o tai liečia ne tik Lietuvos – Lenkijos, bet ir visos Europos Sąjungos valstybių santykius.

Liudvikas Narcizas Rasimas, delfi.lt

ATVERTAS KELIAS „RAIL BALTICA” DARBUI

Europinės vėžės geležinkelio „Rail Baltica” projektas įsibėgėja - neseniai Lazdijų rajono, o dabar ir Marijampolės miesto savivaldybės suteikė visus reikiamus leidimus jų teritorijose pradėti geležinkelio ruožo Šestokai-Marijampolė rekonstrukcijos darbus.

Marijampolės miesto savivaldybės suteikti leidimai atveria vartus trijų geležinkelio pervažų savivaldybės teritorijoje ir miesto geležinkelio stoties rekonstrukcijos bei modernizavimo darbams pradėti.

Šie darbai tiesiogiai prisidės prie Marijampolės miesto bendruomenės gyvenimo kokybės gerinimo.

„Džiaugiamės, kad ‘Rail Baltica’ darbai ryžtingai juda į priekį. Nutiesta vėžė pagerins susisiekimą tarp Europos Sąjungos ir Baltijos valstybių, padidins keleivių ir krovinių mobilumą, skatins greitesnę regiono plėtrą”, - pabrėžė susisiekimo ministras Rimantas Sinkevičius.

„Rail Baltica” projektą Lietuvoje įgyvendinanti bendrovė „Lietuvos geležinkeliai” pabrėžia, kad šis projektas sustiprins Lietuvos kaip tranzito valstybės pozicijas, padės šaliai sklandžiai integruotis į Europos transporto infrastruktūrą.

Tokiu būdu europinė geležinkelio vėžė, sujungianti Lietuvą su Europa, pagerins šalies transporto paslaugų kokybę, padės pritraukti daugiau krovinių, sustiprins šalies konkurencingumą.

Kas vykdys „Rail Baltica” 33 kilometrų ilgio ruožo nuo Marijampolės iki Šeštokų miestelio prie Lietuvos ir

Lenkijos sienos rekonstrukcijos rangos darbus, paaiškės pasibaigus šiuo metu vykstančioms viešojo pirkimo procedūroms.

Tikimasi, kad rangovai modernizavimo darbus atliks ir europinę vėžę iki Kauno nuties iki 2015 m. pabaigos.

Rangos darbų metu bus rekonstruojama esama 1520 mm pločio geležinkelio linija ir šalia bus tiesiama ES standartus atitinkanti 1435 mm pločio vėžė.

Papildomas 1435 mm pločio vėžės geležinkelio kelias bus pritaikytas 120 kilometrų per valandą greičiu važiuojantiems keleiviniams ir 80 kilometrų per valandą greičiu judantiems prekiniams traukiniams.

Šiuo metu Lietuvoje nutiesta apie 7 kilometrų ilgio „Rail Baltica” europinė vėžė tarp Mockavos ir Šeštokų. Europinės vėžės ilgis nuo Lenkijos sienos iki Kauno sieks 120 km.

Lenkija paskelbė pradėjusi pirmojo ruožo nuo Varšuvos iki Sadovno modernizavimo darbus.

„Rail Baltica” - vienas prioritetinių Europos geležinkelių projektų, sujungiantis Helsinkį, Taliną, Rygą, Kauną ir Varšuvą.

Remiantis 2009 m. liepos 3 d. su Transporto investicijų direkcija pasirašyta sutartimi, „Lietuvos geležinkeliai” yra „Rail Baltica” projekto vykdytojas.

Projektas finansuojamas Europos Sąjungos TEN-T programos ir Lietuvos valstybės lėšomis.

LRT

Kovo 11 d. Lietuvos tautinis jaunimas nepaisė Vilniaus mero Artūro Zuoko draudimo žygiuoti Gedimino prospektu skanduojant „Lietuva, Lietuva, Lietuva”.

NETIKĖTAS POSŪKIS SAUSIO 13-OSIOS BYLOJE

Daugiau kaip 22 metus Lietuvos pareigūnams Sausio 13-osios byloje nepasiekiamas buvęs KGB būrio „Alfa” vadas Michail Golovатов nesutinka, kad būtų teisiamas už akių. Ikteisminį tyrimą atliekanti Generalinė prokuratūra sulaukė buvusio KGB karininko advokatų vizito.

Ginti M. Golovатов Sausio 13-osios byloje sutiko du žinomi vienos Vilniaus advokatų kontoros advokatai. Susitarimus su klientu prokurorams pateikę gynėjai paprašė leisti susipažinti su visais tyrimo duomenimis bei panoro gauti buvusiam KGB karininkui pareikštus, tačiau oficialiai neįteiktus įtarimus.

Kadangi 2011-ųjų pavasarį įsigaliojo Baudžiamojo kodekso pakeitimai, kuriais pakeista karo nusikaltimų ir

nusikaltimų žmoniškumui samprata, M. Golovатов, kaip ir kitiems kol kas nepasiekiamiems kariškiams turėtų būti pateikti nauji įtarimai. Naujo pranešimo apie įtarimą M. Golovатов kol kas dar negavo, tačiau prokurorai jį žada pateikti jau šiomis dienomis. „Žinoma, kad jis nesutinka su įtarimais, šiuo metu laukiame naujai prokurorų surašytų įtarimų”, – sakė vienas M. Golovатов advokatų.

Atstovų Lietuvoje M. Golovатов nusprendė ieškoti po įvykių 2011-ųjų liepą, kai jį Austrijos pareigūnai sulaukė pagal Lietuvos prokurorų išduotą Europos arešto orderį. Tiesa, KGB karininkas už grotų neprabuvo nė paros, dėl šios istorijos tarp Vilniaus ir Vienos įsiplieskė diplomatinis konfliktas, iš pareigų buvo

atšauktas Lietuvos ambasadorius Austrijoje. Notas dėl M. Golovатов paleidimo Austrijai įteikė visos trys Baltijos šalys.

„Žinoma, kad jis nesutinka su įtarimais, šiuo metu laukiame naujai prokurorų surašytų įtarimų”, – sakė vienas M. Golovатов advokatų. Pasak jo, M. Golovатов šiuo metu negali išvykti iš Rusijos, nors norėtų nuvažiuoti į savo vilą Suomijoje, tačiau dėl išduoto Europos arešto įsakymas bet kada gali būti sulaukytas Europos Sąjungos valstybėse.

M. Golovатов nesutinka, kad būtų teisiamas už akių, tačiau teismo procese taip pat neketina dalyvauti – jei gu bylą prokurorai perduos teismui, jam turėtų atstovauti advokatai.

Buvęs KGB karininkas
(Nukelta į 8 psl.)

ANTANAS SMETONA TAUTINĖS VIENYBĖS IEŠKOTOJAS

Stasys Yla

Vardai ir veidai mūsų kultūros istorijoje

XIII.

Turėjo būt tikrai skaudu, kai Kubilius, čaižydamas uoliausius katalikus ir ypač ateitininkus, vadino juos „katalikybės karikatūromis”.

5. Ateitininkai buvo dar nauja apraiška lietuvių gyvenime, bet jau sukėlusį rūpesčio „pirmeiviams”. Šie, pasak Dovydaičio, „mėgino monopolizuot ypač proto ir mokslo dalykus” ir „pirmas ateitininkų reikalas išpuolė parodyt, kad priekatalikybė jokios teisės nei pamato neturi tokį monopolį daryt... Katalikiškoji pasaulėžvalga visame kame turi tvirtesnius proto ir mokslo pamatus” (*Ateitis* 1913, N 4,

167). Ateitininkai pasirodė turį intelektualinių jėgų, galinčių kirsti pirmievybės šaknis nemažiau taikliai, kaip ir viltininkai savo pradžioje. Antra priežastis, kodėl pas „pirmeivius” iškilo didesnis susijaudinimas, buvo ši. Ateitininkai, pasak *Vienybės* (1913, N 2), siekė „sutverti galingą, tvirtą pasaulietinę katalikiškąją inteligentiją”. Tokia inteligentija, buvo galima prileisti, perims iš kunigų kultūrinį ir visuomeninį veikimą, ir kova su jais bus daug sunkesnė.

Smetona tikėjosi, bent pradžioje, kad ateitininkai parems viltininkų misiją — padės

išspręsti pasauliečių ir kanigų apjungimą. Jis ateitininkų atsiradimą šiltai sveikino. Tuo tarpu J. Kubilius įžvelgė, kad ateitininkai per stipriai atsistos ant religinio pagrindo ir nebus tinkami partneriai, siekiant spręsti plačiosios vienybės su „pirmeiviais”. Kubiliaus pažiūron vėliau persisvėrė ir Smetona.

6. Siekiant plačiosios vienybės, pakibo netikrume ir ta siauroji, sukurta Tumo ir Smetonos pastangom *Viltyje*. Tarp *Vilties*, *Vadovo* ir *Draugijos*, arba tarp trijų kultūros židinių Vilniaus, Kauno ir Seinų jau iš anksčiau tempėsi santykiai dėl įvairių pažiūrų skirtumų. (Juos išvardina M. Vaitkus *Tėvynės Sarge* 1952, N 2, 266-67). „Paskutinis lašas, pripildęs taurę ir pagreitinęs krizę” buvo minėtos diskusijos, ypač įsiterpus J. Kubiliui. „Gal ta padėtis būtų dar trukusi ilgai, galvoja M. Vaitkus, jei ne vienas karš-

tagalvis asmuo, originalus ir stiprus asmuo, kuris ne per seniai iškilo ir ėmė greitai ir stipriai įsigalėti Lietuvos katalikų visuomenėje, ypačiai buvusioje Žemaičių vyskupijoje... Tas vyras buvo kun. dr. Antanas Maliauskis” (Tp 267). Jam atrodė, kad *Vilties* redakcijoje „reikia padaryti pakaitų”, pasinaudojant visuotinu šėrininkų — pajininkų susirinkimu. Viltininkai, tai pajutę, atvyko pas Jakštą derėtis. Susitiko Smetona, L. Noreika ir bene J. Kubilius ir kauniškiai. Bet sutarti nepavyko, tur būt, dėl to paties Maliauskio. Šėrininkų susirinkimas įvyko 1913 rudenį Vilniuje, *Vilties* redakcijoje. Kauniškiai — „žemaičiai” savo skaičiumi persvėrė, o juos kaitino savo argumentacija Maliauskis. Jis siūlė redakcijon, šalia Smetonos, įvesti Pr. Dovydaitį, tuometinį ateitininkų vadą. Smetona pareiškė, kad tuo rodomas

jam nepasitikėjimas ir grasi- no pasitraukti iš redaktoriaus vietos. Bandė abi puses taisyti kun. VI. Mironas ir kun. Jonas Vizbaras, Rygos Balso atstovas. Pastarasis maldavo Smetoną pasilikti. Ir kauniškiai negalvojo, kad Smetona turėtų pasitraukti, bet būtinai norėjo ir Dovydaičio, gerai susivokiančio krikščionybės pagrinduose. To kaip tik trūko *Vilties* kolektyvui. „Smetona, pasak M. Vaitkaus, buvo linkęs į nusistatymą: arba viskas, arba nieko” ir jis „nenusileido, metė *Viltį* ir ėmė leisti *Vairą*” (Tp 274).

Vairas jau buvo lietuviškųjų tautininkų — naujos nacionalistinės srovės pradžia. *Viltį* nuo spalio mėnesio perėmė redaguoti Dovydaitis, padaręs ją dienraščiu ir įvedęs kultūros priedą. Redagavo porą metų, kol vokiečiai, okupavę Lietuvą, ją uždarė.

(Pabaiga)

CHICAGO, IL

Aptartas Lietuvos ir užsienio lietuvių bendradarbiavimas

Balandžio 14 d. LR Generaliniame konsulate Čikagoje surengtas Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento l.e. direktorės pareigas Gintės Damušytės susitikimas su užsienio lietuvių fondų, organizacijų atstovais ir filantropais, kurio metu pristatyta „Globalios Lietuvos” programa ir jos remiami projektai. Pasak ambasadorės Damušytės, susitikimą motyvavo Užsienio reikalų ministerijos ir nuo 1961 m. Čikagoje veikiančio Lietuvių fondo noras plėtoti praktinį bendradarbiavimą puoselėjant lietuvių bendradarbiavimą su Lietuva ir skatinant naujų finansavimo šaltinių paieškas bei partnerių plėtrą.

Aptarti URM remiami projektai, Lietuvių išeivijos studentų stažuotės (LISS) Lietuvoje ir Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos (PLJS) rengiami jaunimo suvažiavimai, kurie skatina jaunimo įsitraukimą į valstybės gyvenimą.

Pasitarimo dalyviai vienbalsiai pritarė Užsienio reikalų ministerijos ir užsienio lietuvių fondų, organizacijų ir rėmėjų bendradarbiavimo pareiškimui, kuriame sutarta keistis aktualia informacija, galinčia turėti įtakos Lietuvos diasporos telkimui ir jos ryšių su Lietuva stiprinimui, taip pat apie jų finansavimą,

„Besiremdami Globalios Lietuvos idėja, sutarėme stiprinti partnerystę grįstus valstybės-diasporos santykius, ypač didinant URM ir užsienio lietuvių fondų bei kitų rėmėjų bendradarbiavimo sinergiją”, aiškino G.Damušytė.

Susirinkusiems taip pat pranešta, kad kovo 28 d. Seimas vienbalsiai pritarė siūlymui Pasaulio lietuvių vienybės dieną (PLVD) – liepos 17 d. – įtraukti į Atmintinų dienų sąrašą. Pastaraisiais metais skirtingos organizacijos jau įgyvendina visą eilę iniciatyvų skirtų PLVD įprasminimui. Siekiama šias iniciatyvas sutelkti po vienu skėčiu, įprasminti šią svarbią simbolinę datą ir jos pagrindinę – tautos vienybės – idėją.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

JAV VERSLO ATSTOVAMS IR EKSPERTAMS PRISTATYTI LIETUVOS PIRMININKAVIMO ES TIKSLAI BEI SIEKIS TAPTI OECD NARE

Washington, balandžio 18 -21 d. Finansų ministras Rimantas Šadžius ir finansų viceministras Algimantas Rimkūnas Washingtone dalyvauja Pasaulio banko (PB) ir Tarptautinio valiutos fondo (TVF) pavasario susitikimuose. Jų metu bus aptariama globali ekonomika ir jos perspektyvos pasaulyje, svarstomi klausimai, susiję su PB ir TVF veikla, strategija ir politika. Ministras bei viceministras taip pat daly-

vavo susitikimuose su TVF, PB, Šiaurės ir Baltijos šalių grupės atstovais bei kituose dvišaliuose susitikimuose, kuriuose aptarė Lietuvos pasirengimą pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai 2013 m. antrąjį pusmetį. Be to, vizito metu finansų ministras Rimantas Šadžius pasirašė pajamų dvigubo apmokestinimo išvengimo ir mokesčių slėpimo, vengimo sutartis su Maroko Karalyste ir Kuveitu.

paslaugas. Vis tik pašaukimas neduoda ramiai gyventi – A. Mordasienė laisvalaikį aukoja King Lynn lietuvių atžaloms.

Šeštadieninę mokyklėlę „Lietuviukas” lanko 15 išeivių vaikų, iš kurių jauniausia dar neturi nė trejų. A. Mordasienė džiaugiasi galinti nors savaitgaliais dirbti pedagoginį darbą, bet vis tik pasigenda Lietuvos valdžios dėmesio ir paramos savo veiklai: dabar lietuvių kalbos saugojimas ir puoselėjimas emigracijoje yra tik pačių išeivių reikalas.

Seminaro dalyviai neslėpė susirūpino dėl lietuvių kalbos išeivijoje likimo. Pas dukterį į Lampertheimą paviešėti atvykusi ir drauge Hiutenfelde apsilankiusi Londone su sūnaus šeima gyvenanti Danutė Noreikienė stebėjosi, jog jos penkiametė vaikaitė Ugnė, nors namuose kalbama vien

Nuotraukoje viduryje ambasadorė Gintė Damušytė, jai iš kairės generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas.

LR Čikagos konsulato nuotr.

LATVIJA

EILĖS NORINČIŲJŲ I LIETUVIŲ MOKYKLĄ

Norintys pakliūti į Rygos lietuvių vidurinę mokyklą laukia eilėje, latviai įrodinėja turintys lietuviškų šaknų, kad čia pakliūtų. Ši mokykla - viena moderniausių Latvijoje.

Šiaulių kraštui mokyklos įkūrėja, direktorė Bronislava Aldona Treija sakė: „Tai -

mano gulbės giesmė.” Prieš 22 metus įkurtoje mokykloje tada mokėsi devyni vaikai. Dabar moksleivių skaičius išaugo iki 390. Mokykloje kartu su Popamokinio ugdymo centru dirba 43 pedagogai, 10 iš jų - lietuviai.

„Iš pradžių labai kovojome už tai, kad pertraukų metu vaikai kalbėtų tik lietuviškai, bet tai sunkoka”, - pasakojo direktorės pavaduotoja ugdy-

mui, lietuvių kalbos mokytoja Daiva Isakienė.

Mokykloje švenčiamos lietuvių šventės vyksta lietuviškai, latvių - latviškai. Direktorė B. A. Treija pabrėžia, jog dėl kalbos nekyla jokių problemų. „Mes galėtume pamokyti vyriausybės, kaip galima skirtingų tautybių kolektyvui mokytis pagal vieną programą. Visi esame vienodi”, - akcentavo mokyklos vadovė. *ELTA*

LIETUVOS PIRMININKAVIMO ES PRISTATYMAS ILLINOIS UNIVERSITETE

Balandžio 12 d. Ilinojaus universitete Čikagoje (UIC) LR ambasadorius JAV ir Meksikai dr. Žygimantas Pavilionis skaitė paskaitą „Pirmasis Lietuvos pirmininkavimas ES: transatlantinių ryšių stiprinimas ir plėtra”. Studentų, dėstytojų ir svečių auditorijai ambasadorius pristatė Lietuvą, jos pirmininkavimo Europos Sąjungai prioritetus, bendradarbiavimo su JAV sritis, kaip vieną svarbiausių išskirdamas būsimas derybas dėl laisvos prekybos tarp ES ir JAV, energetinį saugumą, santykius su ES kaimynais Rytuose. Po pristatymo užsimezgusioje diskusijoje kalbėta apie augantį studentų mainų programų aktualumą tiesiant bendradarbiavimo tiltus tarp Jungtinių Valstijų ir Europos. Bendraudamas su universiteto bendruomene diplomatas atkreipė dėmesį,

jog kitais metais bus minimas tiek Vašingtono, tiek Čikagos diplomatinių atstovybių nenutrūkstamos veiklos 90-metis. Anot ambasatoriaus, ši iškili sukaktis simbolizuoja JAV lietuvių patriotiškumą ilgus dešimtmečius atkakliai siekiant Tėvynės išlaisvinimo, o dabar aktyviai puoselėjant savąjį paveldą, perduodant jį iš kartos į kartą bei atstovaujant Lietuvą šioje šalyje.

Apsilankymo UIC metu ambasadorius Ž. Pavilionis ir generalinis konsulas Čikagoje M. Gudynas taip pat susitiko su universiteto atstovėmis dr. Victoria Chou, prorektorius pavaduotoja ryšiams su JAV ir užsienio institucijomis, bei Nora Bonnin, tarptautinių ryšių padalinio direktoriaus pavaduotoja. Susitikimo metu akcentuotas universitete veikiančios Pasaulio lietuvių bendruomenės Lituanistikos

katedros prasmingumas, jos vaidmuo dviejų valstybių ir kultūrų sąsajai bei aptartos galimybės megzti ryšius kitose veiklos srityse įgyvendinant naujas iniciatyvas. Ypač daug dėmesio skirta bendrų projektų Lietuvos matomumo universitete ir Čikagoje bei atitinkamai UIC – Lietuvoje ir Europos Sąjungoje, o kartu JAV lietuvių tarpe, didinimo paieškai.

Čikagoje viešintis ambasadorius Žygimantas Pavilionis kartu su Užsienio lietuvių departamento ambasadore ypatingiems pavedimams ryšiams su Pasaulio lietuvių bendruomene Ginte Damušte bei generaliniu konsulu Marijumi Gudynu taip pat dalyvavo bendrame „Globalios Lietuvos” programos ir vyskupų konferencijos renginyje, kuriame aptarta lietuviškų parapijų ateitis. *LR URM inf.*

VOKIETIJA

LITUANISTINIŲ MOKYKLĖLIŲ SEMINARAS

„Lietuva užregistruoja, kiek vaikų užsienyje gimė, ir toliau valstybei jie nerūpi,” – savaitgalį Hiutenfelde (Vokietija) vykusiame Vasario 16-osios gimnazijos, Vokietijos lietuvių bendruomenės ir Vytauto Didžiojo universiteto surengtame lietuviškų mokyklėlių seminare nuoskaudą liejo iš Didžiosios Britanijos pasitobulinti atvykusi Audronė Mordasienė.

Vilniaus universitete baigusi lietuvių filologiją, dešimtmetį Prienuose mokytojavusi moteris, kaip ir dauguma išvykusiųjų, svečioje šalyje dirba ne pagal specialybę - lietuvių įsidarbinusi agentūroje, teikiančioje rūpybos

lietuviškai, su savo žaislais „bendrauja” mokykloje girdima anglų kalba (mažylė ją lanko nuo trejų metų). O ką jau kalbėti, jei šeima dvikalbė ar trikalbė.

Ne paslaptis, jog dažnas lietuvis, apsigyvenęs svečioje šalyje, ima dėtis, kas nesąs: laužyta vietine kalba viešojoje vietoje bendrauja net su savo šeimos nariais. A. Mordasienės nuomone, kaip nė vienas gyvūnas nekalba svetima kalba, taip ir lietuvis niekada netaps anglu ar vokiečiu.

1955 m. Vokietijos lietuvių bendruomenės (VLB) pastangomis už išeivijos suaukotus pinigus įkurta Vasario 16-osios gimnazija pusšimtį metų buvo vienintelė lietuviška švietimo įstaiga Vakaruose.

Gilias lietuvių bendruomenės (VLB) pastangomis už išeivijos suaukotus pinigus įkurta Vasario 16-osios gimnazijoje lietuvių kalba yra viena iš dėstomų užsienio kalbų. Mokytis lietuvių kalbos suvažiuoja išeivių vaikai net iš atokiausių žemynų - Amerikos, Australijos. Nedidelė mokykla, įsikūrusi

Rennhofo pilyje ir šalia vėliau pastatytuose klasių bei bendrabučių pastatuose, apsupta vaizdingo parko, iš kitų Vokietijos mokyklų išsiskiria savo jaukumu ir šeimyniškumu – čia įprasta, kad vokiškos mokyklos yra tarsi didžiuliai mokymo fabrikai.

1990 m. atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę ir atsivėrus sienoms, mokykla prarado savo aktualumą – norintys mokytis lietuvių kalbos gali važiuoti tiesiog į Lietuvą.

Angelė Digaitytė, lrytas.lt

LIETUVA IR PASAULIS

Baltarusijos karinis orlaivis pažeidė Lietuvos oro erdvę, dėl šio incidento balandžio 18 d. Baltarusijai įteikta nota. Pasak ministerijos, balandžio 17 d. 1:05 v. p.p. Lietuvos laiku užfiksuota, kad Baltarusijos naikintuvas MiG-29 pažeidė Lietuvos valstybės sieną oro erdvėje įskrisdamas į Lietuvos teritoriją ties Varėnos rajono Pogarendos kaimu. „Virš Lietuvos teritorijos orlaivis išbuvo apie dvi minutes“, – pranešė URM Informacijos ir viešųjų ryšių departamentas. Baltarusijos ambasada Lietuvoje įteiktoje notoje „prašoma pateikti visapusišką informaciją dėl Lietuvos oro erdvės pažeidimo ir imtis žingsnių, kuriais būtų užkirstas kelias panašioms incidentams ateityje“, nurodė ministerija. Šis incidentas sutapo su Baltarusijos premjero Michail Miasnikovič vizitu Lietuvoje balandžio 17-18 d. Su juo susitikęs Lietuvos ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius sakė laukiantis atšilimo Europos Sąjungos ir Minsko santykiuose bei teigė, kad prie to gali prisidėti Lietuvos pirmininkavimas ES šių metų antrąjį pusmetį. Pernai Baltarusijos prezidentas Aliaksandr Lukašenka griežtai sureagavo į viešųjų ryšių agentūros akciją, kai lengvasis lėktuvas, pilotuojamas Švedijos piliečių, kirtu iš Lietuvos pusės Baltarusijos oro erdvę ir išmėtė virš Minsko ir Iveneco pliušinius meškiukus su raginimais užtikrinti spaudos laisvę šalyje. Po šio incidento Baltarusijos vadas Aleksandr Lukašenka iš pareigų atleido oro pajėgų ir pasienio apsaugos vadus, užsienio reikalų ministrą ir pareikalavo Lietuvos pasiaiškinimo. Lietuvos prokurorai neseniai tyrimą perdavė Švedijos teisėsaugai.

Premjeras Algirdas Butkevičius sudarė derybų su Rusijos koncernu „Gazprom“ grupę dėl gamtinių dujų tiekimo Lietuvai sąlygų. Jos vadovu paskirtas energetikos ministras Jaroslavas Neverovičius, joje taip pat dirbs užsienio reikalų viceministras Rolandas Kriščiūnas, premjero patarėja Irina Urbonavičiūtė, energetikos ministro patarėjas Rimas Varkulevičius ir Energetikos ministerijos Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja Agnė Kairytė. Darbo grupė privalo nustatyti derybų tikslus ir pateikti juos Vyriausybei, taip pat derėtis su „Gazprom“ dėl dujų tiekimo sąlygų, tranzito ir kainos. Derybininkai galės pasitelkti ekspertus, įskaitant ir Europos Komisijos, kitų įstaigų ir įmonių atstovų.

(Atkelta iš 6 psl.)

NETIKĖTAS POSŪKIS...

turėtų būti teisiama dėl 1991 m. sausio 13-osios įvykių, kai Sovietų Sąjungos kariams daliniams šturmuojant Vilniaus televizijos bokštą bei Radijo ir televizijos komiteto pastatą žuvo 14 žmonių, 31 buvo sunkiai sutrikdyta sveikata, daugiau nei 1000 buvo kitaip sužaloti. M. Golovatov yra sakęs, kad į Televizijos bokšto šturmą vykdžiusio „Alfa“ būrio vyrus „buvo šaudoma iš aplinkinių namų“.

„Teko kviesti šarvuočius, kad kariai būtų evakuoti ir išgelbėti nuo mirtino pavojaus“, – tokią Sausio 13-osios versiją vienoje Rusijos televizijos laidoje yra pateikęs įtariamasis.

Šiuo metu prokurorai atlieka tyrimą 81 asmenis atžvilgiu, kurie šiuo metu slapstosi užsienio valstybėse – Rusijoje, Baltarusijoje ir kt. Baudžiamosios bylos medžiagą sudaro apie 700 tomų medžiagos. Pagal dabar galiojančius teisės aktus, užbaigti tyrimui Lietuvos teisėsaugai

pakanka žinoti valstybę, kurioje gyvena įtariamasis ir jai išsiųsti reikalingus dokumentus.

Prokuratūra yra pranešusi, kad atlikdami ikiteisminį tyrimą, prokurorai išsiuntė 18 teisinės pagalbos pašymų į užsienio valstybes, į dešimt teisinės pagalbos prašymų sulaukė atsakymų, išanalizavo kelis tūkstančius vaizdo dokumentų, apklausė daugiau kaip 200 liudytojų, surengė būtinus atpažinimus, papildomai apžiūrėjo Lietuvos radijo ir televizijos, Lietuvos radijo ir televizijos centro patalpas bei teritoriją.

Lietuvoje jau paskelbtas vienas nuosprendis 1991 m. Sausio 13-osios byloje. 1999 m. Vilniaus apygardos teismas nuteisė aktyvius komunistų partijos narius Mykolą Burokevičių, Juozą Jermalavičių, Juozą Kuolelį, Jaroslavą Prokopovičių bei kitus. Visi jie jau yra atlikę bausmę ir išėję į laisvę.

Promaskvietiškos komunistų partijos, kuriai vadovavo M. Burokevičius, veikla Lietuvoje uždrausta 1991 m.

delfi.lt

Gudijoje esančioje Rimdžiūnų vidurinėje mokykloje paminėta Kovo 11-oji. Kairėje stovi mokyklos direktorė Svetlana Lukšienė su mokiniais.

PRISTATYTI ISTORIJS DOKUMENTŲ APIE LIETUVOS IR LENKIJOS SANTYKIUS RINKINIAI

Vilniuje, Užsienio reikalų ministerijoje balandžio 16 dieną pristatyti du istorijos dokumentų apie Lietuvos ir Lenkijos santykius 1918–1920 m. ir 1938–1940 m. rinkiniai: „Lietuvos ir Lenkijos santykiai: nuo Pirmojo pasaulinio karo pabaigos iki L. Želigovskio įvykdyto Vilniaus užėmimo (1918 m. lapkritis–1920 m. spalio)“ ir „Lietuvos ir Lenkijos diplomatiniai santykiai 1938–1940 metais“.

Tardamas sveikinimo žodį LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius pažymėjo, kad tai itin jaudinantis momentas, nes pristatomos knygos, vaizduojančios lemiamos reikšmės dviejų artimų valstybių santykių raidai turėjusius įvykius, kuriuose dalyvavo iškiliausi Lietuvos ir Lenkijos diplomatai. Be to, šios knygos – tai retas bandymas be jokių vertinimų, objektyviai pristatyti antrojo ir ketvirtojo XX a. dešimtmečių įvykius ir veikėjus.

Knygų pristatyme dalyvavęs Lenkijos ambasadorius

Lietuvoje Janusz Skolimowski pabrėžė, jog būtina prisiminti, kad sudėtingu Lenkijai laikotarpiu, kai į ją buvo nukreiptos abiejų totalitarinių režimų strėlės, Lietuva ne tik atmetė Vokietijos siūlymą dėl Lenkijos valstybės padalijimo, bet ir savo teritorijoje sudarė geras gyvenimo sąlygas keturiolikai tūkstančių Lenkijos internuotų karių.

Apie Lietuvos ir Lenkijos santykius nuo Pirmojo pasaulinio karo pabaigos iki lenkų pajėgų įvykdyto Vilniaus užėmimo bylojančiame dokumentų rinkinyje atspindimas itin dinamiškas, visuomeninių ir politinių įvykių kupinas laikotarpis. Tuo metu formavosi lietuvių ir lenkų bendravimo pamatai bei principai. Ryškus šio laikotarpio baigiamasis akcentas – lenkų generolo L.Želigovskio akcija ir „Vidurio Lietuvos“ politinio darinio atsiradimas, padarę bene didžiausią įtaką vėlesniems santykiams.

LIETUVA PIRMININKAUS ESBO SAUGUMO BENDRADARBIAVIMO FORUMUI

Lietuva nuo balandžio 17 d. perima pirmininkavimą Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Saugumo bendradarbiavimo forumui. Lietuvos pirmininkavimas prasidėjo atidarymo renginiu Vienoje, pranešė Užsienio reikalų ministerija.

Ministerijos politikos direktorius ambasadorius Dalius Čekuolis, oficialiai pradėdamas Lietuvos pirmininkavimą, paragino ESBO dalyvaujančias valstybes pasinaudoti proceso „Helsinkis+40“ politiniu potencialu ir siekti nuoseklios pažangos visais forumo veiklos aspektais. Anot pranešimo, pirmininkavimo laikotarpiu Lietuva sieks atgaivinti derybas dėl 2011 metų Vienos dokumento dėl pasitikėjimo stiprinimo priemonių atnaujinimo, siekiant šį kertinį dokumentą

DUOTAS LEIDIMAS ELEKTROS TILTUI SU ŠVEDIJA

Švedijos Vyriausybė balandžio 18 d. suteikė galutinį leidimą tiesti elektros jungtį į Lietuvą. Apie tai skelbiama Švedijos vyriausybės interneto svetainėje.

„Patvirtiname, kad esame gavę Švedijos Vyriausybės šios dienos sprendimą dėl galutinio leidimo „NordBalt“ projektui“, - sakė Lietuvos ambasadorius Stokholme Eitvydas Bajarūnas.

Ministrų kabinetas nutarė leisti valstybinei įmonei „Svenska Kraftnät“ statyti kabelio jungtį, sujungiančią Švedijos ir Lietuvos elektros tinklus.

pritaikyti prie naujų saugumo aplinkos poreikių. Forumo veikoje dalyvauja 57 valstybės. Procesas „Helsinkis+40“ pradėtas ESBO valstybių ministrų 2012 m. Ministrų tarybos susitikime Dubline.

LRT

Dokumentų rinkinys „Lietuvos ir Lenkijos diplomatiniai santykiai 1938–1940 metais“ – bendras Lietuvos istorijos instituto ir Lenkijos tarptautinių santykių instituto atstovų darbo rezultatas. Jame publikuojami daugiausia originalūs dokumentai iš Lietuvos ir Lenkijos archyvų. Jo tikslas – sisteminis, nuoseklus istorinių šaltinių apie Lietuvos ir Lenkijos diplomatinį santykių užmezgimą 1938 m. pavasarį ir tolesnę jų raidą 1938–1940 m. pateikimas. *(Tačiau nė žodžio apie Vilniaus krašto okupaciją, - red.)*

Dauguma dokumentų Lietuvoje publikuojami pirmą kartą. Be to, tai pirmas projektas, kuriame integraliai pateikiami Lietuvos ir Lenkijos diplomatiniai šaltiniai, atskleidžiantys lietuviškąją Lenkijos užsienio politikos ir lenkiškąją Lietuvos užsienio politikos supratimą Antrojo pasaulinio karo išvakarėse ir pradžioje.

LR URM inf.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAIDAVIMAS DĖJŲ SURENGTAS
LIETUVOS GARBOS KONGRESAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

VIETOJ DAINŲ – LAIDOTUVIŲ GIESMĖS

Neseniai 57-ąjį gimtadienį šventęs „Aidas” – vienas seniausių vyrų chorų Lietuvoje. Jis yra surengęs apie 1500 koncertų.

Vien pernai choras lipo į sceną 40 kartų.

Kariškos, patriotinės dainos ir klasikos kūriniai skambėjo Vilniuje, Kaune, Utenoje, Tauragėje, Kupiškyje, Jurbarko, Maišiagaloje, Upynoje, Vytogaloje, Semeliškėse.

Uniformuoti ir pasitempę „Aido” dainininkai dalyvavo bent dvidešimtyje įvairių televizijos projektų bei populiarių laidų.

Tačiau šiuo metu choristus prislėgė liūdnos mintys.

„Pastarąjį kartą choras repetavo likus savaitei iki Velykų, iki šiol repetacijos nėra atnaujintos, nes choristai laidoja vieni kitus”, – kalbėjo choro vadovas profesorius T.Šumskas.

Vidutinis choristų amžius–

„Dainavimas treniruoja organizmą, stiprina kvėpavimo takus, gerina smegenų veiklą, nes dainuojantis žmogus yra apsaugotas nuo deguonies bado”, – tikino pašnekovas.

Kita vertus, Lietuvoje jaunų choristų labai trūksta, muzikos mokyklos „Ąžuoliukas” absolventų neįmanoma prikalbinti dainuoti vyrų chore.

„Manau, visus vyresnio amžiaus vyrus, kurie sugeba dainuoti, privalome įtraukti į Raudonąją knygą, nes kartų kaitos vyrų chore nėra”, – kalbėjo susikrimtęs dėl choro likimo T.Šumskas.

Choro „Aidas” vadovas T.Šumskas mano, kad trys choristai negalėjo užsikrėsti vienas nuo kito – jų organizmą esą nualino užsitęsusi žiema, atvėrusi kelią infekcijai.

Užkrečiamųjų ligų specialistai įspėja, kad choristams reikėtų kurį laiką stebėti savo savijautą ir stabdyti choro veiklą.

o gripo virusas – kur kas sparesnis.

Todėl Vilniaus visuomenės sveikatos centro specialistai pradėjo rinkti epidemiologinius duomenis, susijusius su choristų mirtimis.

Ne paslaptis, kad repetuojant choristams yra kur kas didesnis pavojus užsikrėsti meningokokine infekcija, nes jie stovi arti vienas kito, dainuojant gali užtikšti seilių.

Vyrų choro „Aidas” 35 dalyviams, kurie, tikėtina, galėjo bendrauti su užsikrėtusiais meningokokine infekcija choristais, patariama stebėti savo sveikatą.

Atsiradus slogai, paraudus gerklei, pradėjus kosėti ar pakilus temperatūrai, patariama nedelsiant kreiptis į šeimos gydytoją.

Tai gali būti ženklas, kad nosiaryklėje esantys meningokokai įsikverbė į organizmą.

„Norint išvengti infekcijos, tokiu atveju gydytojas skiria

Karininkų ramovės vyrų choras „Aidas” – vienas seniausių Lietuvoje. Jis iš viso yra surengęs apie 1500 koncertų.

lrytas.lt

per 70 metų, o užsitęsusi žiema galėjo nualinti senyvo amžiaus dainininkų organizmą.

„Kai tik susilpnėja organizmo imunitetas, infekcija nelaukia”, – apgailestavo choro „Aidas” vadovas.

T.Šumskas negailėjo gerų žodžių aktyviems choristams, nes daug repetuodami ir koncertuodami vyrai būna pasitempę.

Neretai jie atrodo 10–15 metų jaunesni, nei rodo paso duomenys.

„Jei vieno choro dalyviai susirgo meningokokine infekcija, kuri juos pražudė, turi būti ieškoma užkrato šaltinio”, – teigė Vilniaus universiteto profesorius Arvydas Ambrozaitis.

Meningokokinė infekcija – ne gripas.

Šia infekcija kur kas sudėtingiau užsikrėsti, turi būti labai glaudus sergančiojo ir sveiko žmogaus kontaktas. Meningokokas yra lepus, jis plinta per seiles, bučiuojantis,

vienkartinę antibiotikų dozę, ši dozė veikia parą”, – priminė Vilniaus visuomenės sveikatos centro atstovė Simona Pyragytė.

Dar vienas svarbus dalykas – meningokokų nešiotojai gali būti ir sveiki žmonės. Šios bakterijos greitai žūva aplinkoje, užsikrėsti įmanoma bučiuojantis, nuo užtiškusių seilių.

„Dainuojant yra didesnė tikimybė užsikrėsti meningokokine infekcija.

Danutė Jonušienė, lrytas.lt

ORKESTRAS IŠVYKO Į PIETŲ AMERIKĄ

Lietuvos simfoninis orkestras balandžio 11 d. išvyko gastrolių į Lotynų Ameriką. Tai pirmoji šio orkestro viešnagė Pietų Amerikos šalyse.

Gastrolių metu Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras (LNSO, meno vadovas ir vyr. dirigentas Juozas Domarkas) surengs šešis koncertus su dirigentu Vladimiru

Lande (JAV, Rusija) ir pianiste Xiayin Wang (JAV, Kinija). Su šiais muzikais Lietuvos publika turėjo progos susipažinti 2012 m. lapkričio 10 d. LNSO koncerte Nacionalinės filharmonijos salėje Vilniuje.

Gastrolių maršrutas aprėps keturias Pietų Amerikos šalis: Braziliją, Peru, Ekvadorą ir Argentina.

Balandžio 13 d. ir 14 d. LNSO koncertai vyko didžiausio Brazilijos, o ir visos mūsų planetos miesto San Paulo salėje (Sala São Paulo). San Paule numatytas ir orkestrą gastrolėse lydinčios Lietuvos nacionalinės filharmonijos (LNF) generalinės direktorės Rūtos Prusevičienės bei gastrolių

(Nukelta į 10 psl.)

KULTŪROS KRONIKA

Edita Barauskienė, Klaipėdos garbės pilietė, knygų apie Ievą Simonaitytę, Priekulės kraštą, Martyną Mažvydą ir Abraomą Kulvietį autorė.

Istorinė baltų kelionė. Tai nauja Editos Barauskienės knyga „Karūna žalčių, karaliui”. Priekulės mokytojos, gabios rašytojos, premijuotos knygos „Vyžekių karalienė” apie Ievą Simonaitytę, „Žodi, nekrisk ant akmens” apie Martyną Mažvydą, „Amžinasis keleivis Abraomas iš Kulvos” apie Abraomą Kulvietį (premijuota „Dirvos” literatūriniame konkurse). Naujoje knygoje autorė sklandžiai beletristine kalba pasakoja visų protėvių baltų istorinę kelionę, pradėdama nuo pirmųjų misionierių Adalberto ir Brunono kitinimų pakrikštyti prie Baltijos gyvenančių pagonių gentis ir paliesdama išstisus šimtmečius trukusios kruvinos Lietuvos krikšto istorijos puslapius. Rašydama apie Lietuvos priešinimąsi kryžiuočių ir kalavijuočių agresijai, rašytoja daug dėmesio skiria Lietuvos valdovų - Mindaugo, Gedimino, Kęstučio, Jogailos, Vytauto - pažiūroms į krikščionybę, jų diplomatinei ir ginkluotai kovai prieš Vakarų Europos riterius, pasibaigusiai pergale Žalgirio laukuose ir žemaičių krikštu 1413 metais. Šiai datai - 600 metų Žemaitijos krikšto sukakčiai - paminėti, kaip rašo Rimvydas Stankevičius „Respublikoje” ir skirta knyga.

Kaune įvyko tremtinių suvažiavimas. Dešimt tūkstančių narių turinti sąjunga pareiškė, kad provokaciniai Lietuvos lenkų akcijos reikalavimai labai kenkia Lietuvos ir Lenkijos santykiams. „Mes - ne prieš lenkus, mums nepatinka Valdemaro Tomaševskio ir kitų lenkų pozicija”, - sakė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas Povilas Jakučionis. Suvažiavimas griežtai pasisakė prieš lenkų reikalavimą keisti Švietimo įstatymą, dėl asmenvardžių rašymo dokumentuose ir vietovardžių bei gatvių pavadinimų rašymo taikant lenkų bendrijai išskirtines privilegijas, ko nėra Vakarų valstybėse. Kultūros ministrai Šarūnui Biručiai pareikštas priekaištas už konkurso paminklo „Kovojuosiems ir žuvusiems už Lietuvos laisvę” sostinės Lukiškių aikštėje statybos vilkinimą. Ši organizacija yra didžiausia šalyje vienijanti maždaug 38 tūkstančius narių. Šiemet sąjunga švenčia 25 metų veiklos sukaktį, todėl spalio 12 dieną Kaunos sporto halėje rengia šventinį suvažiavimą.

Rašytojas Marcelijus Martinaitis palaidotas balandžio 8 d. Buvo gimęs prieš 77 metus Paserbentyje, Raseinių apylinkėje. Kūrėjas sakė, kad niekada neskaito vos išleistos savo knygos, bijodamas, kad joje nerastų to, dėl ko kažkada didžiavosi vos ją parašęs. Taip atsitiko su knygomis „Saulės grąža”, „Kukučio baladės” ir kitomis. „Tikrų savo knygų turiu mažiau nei išleidau”. 1984 m. „Kukučio baladės” buvo išleistos Švedijoje. Matyt, daug kas jo nesuprato ir manė, kad tai kažkoks kvailys. Dabar Kukutis ir už mane garsesnis. Kukutis kalba daugiau kalbų, nei aš moku. Jis apkelioavo daugiau šalių, nei aš aplankiau. Jo gyvenimą ir nuotykius narplioja rimti literatūros mokslininkai, o užsienio poetai rašo apie jį eilėraščius”. Kūrėjo M.Martinaičio bibliografijoje 24 knygos.

Prieš metus, Panerių žudynėms skirtoje brošiūroje, Varšuva pasiūpiai lietuvius įvardijo žydžaudžių tauta. Tačiau dabar Lenkija nirsta ant Berlyno dėl panašių kaltinimų lenkams. Diplomatiniis Varšuvos ir Berlyno konfliktas kilo dėl Vokietijos televizijos filmo „Mūsų motinos, mūsų tėvai”.

Š.m. lapkričio mėnesį UNESCO 37-ojoje generalinėje konferencijoje bus svarstomas literatūros klasiko Kristijono Donelaičio 300-ųjų gimimo metinių minėjimo įtraukimo į UNESCO 2014 metais minimų sukakčių kalendorių klausimas. Dėl šios sukakties įtraukimo į UNESCO minimų sukakčių kalendorių kreipėsi Seimo Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija.

Lietuvių Bendruomenės Karaliaučiuje dainininkai švenčia visas lietuvių tautines ir religines šventes. Jų vadovė – Laima Drazdauskaitė-Meščeriakova (pirmoji iš dešinės). Jos darbas pažymėtas auksiniu garbės ženklu „Už nuopelnus“ ir daugelio padėkos raštais. „Aš labai didžiuojuosi, kad galiu nors mažu meilės lašeliu prisidėti prie lietuvių puoselėjimo“, – sako lietuvaite.

PREMJERAS APIE LIETUVIŲ KALBOS BRANDOS EGZAMINĄ:
LAUKSIME TEISMO SPRENDIMO

Vilnius, balandžio 18 d. (ELTA). Paklaustas, kaip Vyriausybė reaguoja į Prezidentės Dalios Grybauskaitės kritiką, išsakytą švietimo ir mokslo ministrui Dainiui Pavalkiui dėl pasirašyto įsakymo, kuriuo atsisakoma vienodo lietuvių kalbos brandos egzamino, Premjeras Algirdas Butkevičius pažymėjo, jog tiesiog bus laukiama Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (LVAT) sprendimo.

LVAT yra priėmęs nagrinėti Seimo narių pareiškimą ištirti švietimo ir mokslo ministro D. Pavalkio įsakymo teisėtumą.

„Dabar yra kreipimasis į teisumą ir lauksime teismo sprendimo. Bet politinė taryba yra priėmusi sprendimą, kad šiais metais dar būtų taikoma ne tik lenkiškose mokyklose besimokantiems abiturientams šiek tiek paprastesnė tvarka, laikant valstybinį lietuvių kal-

bos egzaminą“, - ketvirtadienį interviu „Žinių radiui“ sakė Vyriausybės vadovas.

ELTA primena, kad balandžio 16 d. Prezidentė sukritikavo D. Pavalkio pasirašytą įsakymą ir pabrėžė, kad lietuvių kalba neturi tapti jokių derybų ar politinių susitarimų objektu.

Pasak Prezidentės, Lietuva visada buvo daugiatautė, tokia ir išliks, ir visi yra Lietuvos piliečiai, todėl jokių privilegijų niekam neturi būti, visiems turi būti sudarytos vienodos sąlygos, kaip ir numato Konstitucija. Tokia yra principinė Prezidentės nuostata. Anot jos, visi Lietuvos piliečiai turi būti vienodai raštingi.

Ministras D. Pavalkis pažadėjo riboti įsakymo galiojimą.

Palengvintas lietuvių kalbos egzaminas bus iki šio egzamino pavasarį, vėliau bus vertinami rezultatai ir priimami sprendimai. Šiuo metu egzaminas keisti, anot ministro, jau nebegalima.

Reikalavimus dėl palengvinto lietuvių kalbos egzami-

no kelia valdančiajai koalicijai priklausančiai Lietuvos lenkų rinkimų akcija, kurie nori, kad Lietuvoje būtų leista mokytis pagal lenkų programas.

Seimo opozicinių Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų ir Liberalų sąjūdžio frakcijų nariai į LVAT kreipėsi vasario 28 d. Prašoma ištirti, ar švietimo ir mokslo ministro D. Pavalkio šių metų vasario 20 dienos įsakymas, kuriuo pakeista lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzaminų programa, neprieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui bei Konstitucijai, Švietimo įstatymui.

LVAT sprendimą dėl lietuvių kalbos egzamino palengvinimo tautinių mažumų moksleiviams planuoja paskelbti jau pasibaigus egzaminų sesijai - iki liepos vidurio.

Teismas kovo pabaigoje atmetė prašymą bylą nagrinėti skubos tvarka, argumentuodamas, kad byla yra itin sudėtinga ir nacionaliniuose teismuose bus sprendžiama pirmą kartą.

(Atkelta iš 9 psl.)

ORKESTRAS...

rengėjų ir dalyvių susitikimas su Lietuvos generaline konsule Laura Guobužaite bei lietuvių bendruomene. Pasak LNF generalinės direktorės R. Prusevičienės, vieno didžiausių mūsų šalies koncertinių kolektyvų pasirodymas Lotynų Amerikoje svarbus ne tik LNSO, praplečiant orkestro gastrolių maršrutus ir patirtį, bet ir visai mūsų šaliai, stiprinant kultūros saitų su Lotynų Amerikos šalimis.

Balandžio 16 d. LNSO koncertavo Peru sostinėje Limoje, Didžiajame nacionaliniame

teatre (Grand Teatro Nacional); balandžio 18 d. – Ekvadoro sostinėje Kite, Filharmonijos ir muzikos sąjungos rūmuose (Fundación Filarmónica Casa de la Música); balandžio 21 d. – Argentinos Rosarijo miesto El Círculo teatre. Gastrolės vainikuos balandžio 22-ąją vainikavo koncertas Argentinos sostinėje Buenos Airėse, Koliziejiaus teatre (Teatro Coliseo).

Koncertams Lotynų Amerikoje parengtos kelios programos iš simfoninio orkestro aukso fondo repertuaro. Skambės ir lietuvių muzika. Greta Franz Schubert, Johannes Brahms, Piotr Čaikovskij,

PRO MEMORIA
EDVARDUI BUROKUI

<...Gal vilkai grauš kur mūsų kaulus,
O gal salvės lydės mus į kapus?...>

Iš partizanų dainos

2013 m. snieguoto balandžio vienuoliktąją Vilniaus Sudervės kapinėse sustojome ties Edvardo virsmo riba.

Didvyriai nemiršta. Jie pereina iš fizinės būsenos į metafizinę, tačiau savo didžiaviršiais darbais lieka tarp mūsų.

Vaizdinys, kad didvyriai atjoja ant balto žirgo švytruodami kalaviju, yra tik mirasas. Jie būna tarp mūsų, kaip ir Edvardas, tik jie, nuveikę begalę ypač svarbių darbų tam tikru metu, švyti dvasinio kalavijo spindesiu, kuris neužgesa ir didvyriui pasitraukus į Amžinybę.

Žvelgiant atgalios, matome, kad svarbu ne žygdarbis, kai Edvardas su bendražygiu išsprogdino Vorkutos šachtą ir jos gyvybinį energetinį mazgą, bet tai, kad nuo to sprogimo aidu supleišėjo imperijos sunkiosios pramonės pamatai ir teroristinė imperija susverdėjo, o milijonai vergų įkvėpė vilties gūrkšnį. Kai rytojaus dieną tie patys bendražygiai išsprogdino vergvaldžių partinį susirinkimą, besitarantį kaip nubausti nepaklusnčiuosius, represinė sistema, pajutusi savo bejėgiškumą, pradėjo irti.

Tuo pat metu Šiaurės tamsos gūduoj Edvardo įsiūbuotas pradėjo skambėti „Varpas“ ir ne tik lietuviškai, bet ir kitomis kalbomis, teikdamas viltį milijonams pasmerktųjų. Pažymėtina, kad jis sugebėjo sutelkti ir įkvėpti kovai už laisvę įvairių tautų politinius kalinius.

Edvardo pėdos įmintos ir laisvės kovos brydė tęsiasi nuo Ukmergės iki Vladivostoko, nuo Vorkutos iki Vladimiro, o iš ten su „Memorandumu“ per visas dvidešimtojo amžiaus didžiųjų despotų „juodąsias dienų virtines“ tęsėsi Edvardo „baltos naktys“. Jis knygoje Vytauto Vaineikio akimis iš

vagono lango nužvelgė neaprepiamus Sibiro plotus su nesuskaičiuojamomis GULAG-o salomis, su pasibjaurėtiniais čekistais-prievaizdomis.

Drauge su Edvardu ir penkiomis jo knygomis einame per visą juodąjį amžių, per tremtį ir GULAG-ą nuo Lėdijūrio iki Vladivostoko, atgal iki Ukmergės, per žudomųjų kraują, tarsi per savo, per žūvančių kančią, tarsi per savo, per gyvų degančių motinų klyksmą, tarsi per savo motinos skausmą. Einame su Lietuvos laisvės gynėjų sąjungos kareiviais nuo Vilniaus iki Vašingtono, iki Sidnėjaus, Jeruzalės, Vatikano, vėl iki Vladimiro, Vorkutos, matome minias Vingio parke, žūvančiųjų kraują prie Televizijos bokšto... Matome griūvančią Raudonąją imperiją, kurios pamatus trupino anuomet Vorkutoj Edvardo ir jo bendražygių nepalaužiama laisvės siekio dvasia.

Einame su Edvardu, Gedimino prospektu nuo Katedros iki Seimo, imame iš jo rankų jo globojamą „Varpą“. Visuomet jis dosnus, visuomet jis kuo nors pradžiugins, visuomet pasakys kiek užsienio šalių piliečių aplankė jo globojamą Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos internetinę svetainę, visuomet jis greta, tačiau ... Jau išėjo.

Didelė netektis Lietuvos Laisvės kovotojų sąjungai, „Varpo“ redakcijai, LLKS internetinės svetainės redakcijai, labai skaudi netektis šeimai, artimiesiems, bendražygiams Lietuvoje ir užsienyje.

Palydėjome Tave, Edvardai, su garbės šūvių salvėmis, o dabar ilsėkis ramybėje Vilniaus kalnelyje. Tavo neblėstantį šviesų atminimą saugosime širdyse.

Petras Girdzijauskas,
Laisvės kovų dalyvis

Dmitrij Šostakovič, Johann Strauss, Maurice Ravel ir Georg Gershwin kūrinį bus atlikti Mikalojaus Konstantino Čiurlionio „Trys preliudai“ simfoniniam orkestrui (Arvydo Malcio orkestruotė; šį kūrinį Vladimiras Lande kovo 2 d. dirigavo LNSO koncerte Vilniuje, Filharmonijos salėje), o bisui paregta lietuvių kino muzikos aukso fondui priklausanči Eduardo Balsio habanera iš filmo „Adomas nori būti žmogumi“.

Gastrolės Pietų Amerikoje rengiamos bendradarbiaujant su didžiausia Lotynų Amerikos koncertų agentūra „Conciertos

Grappa“. Gastrolės vyksta LR Kultūros ministerijos ir rėmėjų Pietų Amerikoje paramos dėka, ministerija tarpkontinentiniam skrydžiui skyrė 55 proc. lėšų.

Koncertai Lotynų Amerikoje – ne vienintelės atsakingos LNSO gastrolės šiemet. Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai proga 2013 m. rugsėjo 12 d. orkestras turėtų groti BOZAR koncertų salėje Briuselyje, Klaros festivalyje. Čia su žymiausiu lietuvių sopranu Violeta Urmana ir dirigentu Modestu Pitrenu ketinama atlikti M. K. Čiurlionio, R. Wagner ir R. Strauss kūrinius. **LRT**

RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 11 d., šeštadienį, 6:30 v.v. „Fashion Show” renginys, Šv. Kazimiero salėje, 18022 Neff Rd. **Rengia Židinietės.**

GEGUŽĖS 27 d., pirmadienį, 8:30 val. ryto, Šv. Kazimiero bažnyčioje šv. Mišios už žuvusius karius. Po šv. Mišių pusryčiai kavinėje. Rengia katalikų Karo Veteranų 613 postas, globoja Šv. Kazimiero parapija.

BIRŽELIO 9 d., sekmadienį 2 val. p.p. Baisiojo birželio minėjimas - ekumeninės pamaldos už nuo Sovietų režimo žuvusius ir nukentėjusius lietuvius, latvius ir estus Šv. Kazimiero bažnyčioje 18022 Neff Rd. Cleveland, OH.

Rengia Cleveland baltiečių komitetas

LAIŠKAI

Gerb. „Dirvos”, Administracija ir darbuotojai

Šiandien yra daug įvairių priemonių skaityti įvairias žinias, bet jos įdomumo nebesudaro. Bet „Dirva”, kuri gyvuoja jau 98-erius metus, tai įstengė padaryti.

Kadangi mūsų gimtadieniai skiriasi – man 96-eri metai. Linkiu, kad „Dirva” sulauktų

šimto metų, o taip pat ir aš norių sulaukti šimto metų. Nebeprišimenu, nuo kada pradėjau skaityti „Dirvą”, bet jau daug metų. Pagarba buvusiems ir esamiesiems „Dirvos”.

*Juozas Jokūbas Lekys
Chicago, IL*

PASAKOS IR NETIESOS

Žiniasklaida: laikraščiai (tarp jų ir „Dirva”), radijas, televizija, elektroninis paštas ir kiti susižinojimo tinklai dažnai skęsta „faktų” tvane, kurie neturi nieko bendra su tikrove. Pagal nusistovėjusią taisyklę, už žiniasklaidai pateikiamų straipsnių tikslumą yra atsakingi jų autoriai. „Dirva” vadovaujasi šia taisykle atrenkant jos puslapiams tinkamus rašinius, bet tai yra sunkus, sudėtingas ir nedėkingas darbas. Vis dažniau lietuvių išeivijos spaudoje pasitaiko rašinių, kurių autoriai, nepaisydami jokių žurnalistikos taisyklių,

juos apkrauna pasenusiomis, netiksliomis, neteisingomis žiniomis, kurios straipsnį tik pailgina, bet nepagerina. Redakcijoms tai sudaro daug keblumų: ką palikti, o ką išbraukti? Atrodo, kad straipsnių autoriai, gal dėl per didelio susireikšminimo, nenusimanymo ar palankumo aprašomajam įvykiui ar asmenims, o gal bijodami nieko nepraleisti, sukrečia į juos viską, įskaitant ir neteisybes. Toks neapgalvotas požiūris į savo darbą yra dviašmenis kardas, kuris žeidžia abi puses. Jo reikėtų vengti.

Algirdas V. Matulionis

PASTABOS IR NUOMONĖS

IR VĖL SVEČIAVOMĖS

Balandžio 14 d., sekma-dienį susirinkome pas brangų tautietį pasidalyti įspūdžiais ir naujienomis. Buvome 8 senieji dipukai ir 3 naujieji dipukai. Šeimininkė pilstydama kavą į puodelius prabilo: „ar skaitėte „Draugą” 6 balandžio ir „Dirvą” 9 balandžio, abu lyg susitarę atspausdino tokį pat rašinį: „Ar Vakarų radijo stotys apgavo mūsų partizanus?”, autorius Zigmas Vitkus.

Autorius įrodinėja, kad BBC, ir kitos viešos radijo stotys nekurstė Lietuvos partizanus kovoti su priešu. Tai yra faktas, visi tą žinojome ir žinome, bet žmonės, kurie nežino nieko apie partizanine kovas ir jų rėmėjus, kurstytojus kovoti ir nepasiduoti, partizanai tai yra užrašę savo krauju, kad vakarų slaptos tarnybos, kaip Amerikos CIA ir panašios jų šakos kurstė kovoti. Bet Vitkaus rašinys daug žmonių suklaidino kaip mūsų svečiai naujieji 3 dipukai Vitkaus raštu buvo įtikinti ir jie susidarė nuomonę, kad tai išsigalvotas melas partizanų ar senųjų dipukų.

Šeimininkas atnešė partizanų knygas ir ten naujiems dipukams parodė jo jau pažymėtas vietas knygose apie partizanų kovas, trumpų radijų bangų siųstuvus, morzės abėcėlę rašytus raginimus, nurodymus, pažadus ir t.t....

Po trumpo pasikalbėjimo ir nurodymai knygose įtikino naujuosius dipukus, kad Amerikos, Anglijos slaptos žvalgybos daug žadėjo Lietuvai, nes švedai buvo prisidėję partizanų perkėlimui Baltijos jūros krante.

Naujieji dipukai minėjo skaitę Vitkaus raštus internete, kur šalia jo raštų buvo žiauriai šlykštūs paniekinimai mūsų partizanų.” tai vyžuoti kaimo bernai, girtuokliai, tinginiai ir t.t....

Po ilgesnio pokalbio su naujais dipukais šeimininkui pavyko gal ne šimtu procentu įtikinti naujuosius dipukus, bet patikėjo, kad slaptos tarnybos iš užsienio Lietuvos partizanus kurstė kovoti, padėjo ne tik žodžiais bet ir įvairia parama ir kiekvienas partizanas iki paskutinio šūvio tikėjosi išvysti laisvą Lietuvą.

Naujieji dipukai baigę lietuvišką gimnaziją, vienas jų Šiaulių pedagoginį institutą sakė, kad apie partizanų kovas nepriklausomoje Lietuvoje šių dienų labai minimaliai buvo kalbama ir nevertinama, bet apie holokostą tiek daug kartų girdėjom, kad net nusibodo klausytis. Atrodo, kad nušvietėm naujų dipukų galvojamą.

Šeimininkė klausė mūsų visų nuomonės kodėl

„Draugas” pradėjo tiek daug vietos skirti valgių receptams. Visi tie receptai yra ne lietuviški, lietuvis moterys išmoko valgius gaminti iš savo močiucių ir savo dukreles išmokė, sveiką lietuvišką valgi gaminti. Kalbėjausi su daug šeimininkių ir nei viena nebuvo sugundyta gaminti maistą pagal „Draugo” receptus, kurie atrodė labai pilni kalorijų ir nei prie vieno valgio nebuvo pridėta kalorijų kiekis.

Drauge dar buvo sąrašas daržovių: kopūstai, rūgštynės ir t.t. tos daržovės gali labai pakenkti žmonėms, kurie vartoja kraują praskiedinančius vaistus, todėl „Draugas” turėtų perspėti skaitytojus apie vaisių, daržovių pavojų ir maisto patiekalo kalorijų kiekį. Jei to negali daryti „Draugas”, turėtų nustoti maisto gamybos prekyba.

Toliauėjo kalbos apie išduotą ir išdalintą Lietuvą: „Mažeikių naftą” lenkams, kur daug lietuvių prarado darbus lenkų naudai, kapitalistinės didžiulės įmonės kaip Maxima, jaunoji dipukė pasakojo: „mūsų šeima turėjo 6 kioskus, kuriuos įkūrė pats tėvelis, mes vaikai ir 8 samdomi žmonės nuo 5 ryto iki vidurnakčio prekyvome, prekyba augo, staiga atsirado Maxima, dar kurį laiką tėvelis bandė išsilaikyti, bet neatlaikė to didžiulio kapitalistinio spaudimo. Naujasis dipukas pasakojo, kad aplink juos per

„DIRVAI” AUKOJO

J.Raibys, Ventura, CA..... 1000
S.Simoliūnas, Detroit, MI..... 100
A.Smulkstienė, Chicago, IL..... 60
K.Černis, W. Bloodfield, MI..... 50
K.Tautvydas, Greenbank, WA... 45
J.Linartas, Winter Pk., FL..... 40
Anoniminis, Cleveland, OH..... 33
C.Senkevičius, Islington, CAN 22
A.Muliolis, Euclid, OH..... 20
R.Gricius, Burbank, CA..... 10
A.Raulinaitis, Twinsburg, OH... 10
J.Lekys, Chicago, IL..... 5

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

agentus Lietuvoje danai valdo didelius žemės plotus, daugybė kiauolidžių, daugybė vištų augintojų, kalnai mėšlo kasdien auga, srutos jau upėmis teka, lietuviai už mažą atlyginimą, šeria, prižiūri gyvulius, didžiulė smarvė, milijonai mūsų, baisu, kas darosi. Matosi, kad Lietuva bus didžiulis tvartas, auginsime veršelius avis ir žąsis arabams ir žydams, vištas visam pasauliui, arklius prancūzams, kalnai mėšlo didės, srutų upėse paskėsime, o lietuviai kaip veršeliai nuleidę galvas be vilties ir geresnio rytojaus leidžiasi vedami į skerdyklą.”

Baigiantis pasikalbėjimui moterys šluostėsi ašaras.

Algis Virvytis, Boston, MA

**Red. pastaba: Autorius
vadinami naujieji dipukai
nėra dipukai.**

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

„Vilties” draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai apsvartę nutarė pravesti naujų skaitytojų telkimo vąj.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* mokės tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje mokės 57 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kitur gyvenantiems oro paštu – 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirpti, užpildyti ir mums atsiųsti.

„Dirvos” leidėjai

Pavardėirvardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuootojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095

Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

NBA VERTINA J. VALANČIŪNĄ

Tai buvo ilgi ir sunkūs metai „Toronto Raptors” ekipai, bet ji turi kuo guostis: Jonas Valančiūnas įrodinėja, kad jis yra klubo ateitis. Dabar tai pastebėjo ir NBA.

J. Valančiūnas išrinktas geriausiu Rytų konferencijos naujoku kovo mėnesį, pirmą sykį per debiutinį sezoną sulaukęs tokio lygos pripažinimo.

Tai neturėjo nustebinti tų, kurie matė, kaip 20-metis 212 cm ūgio lietuvis atsiskleidė pastaruoju metu.

Kovingas ir pozityvus

Jo pasitikėjimas augo sulyg kiekvienomis rungtynėmis, o kartu augo ir žaidimo kokybė. J. Valančiūnas tapo spinduliu per blankų „Raptors” sezoną.

Balandžio 5 d. jaunas lietuvis nepabūgo juodkalniečio milžino Nikolos Pekovič iš „Minnesota Timberwolves”.

J. Valančiūnas pelnė 12 taškų, o Toronto krepšininkai 95:93 palaužė Mineapolio klubą, kai svečių įžaidėjas ispanas Ricky Rubio nepasinaudojo proga išlyginti rezultatą likus 1,7 sek.

„N.Pekovič yra tikras žvėris, – po rungtynių kalbėjo „Raptors” treneris Dwyne’as Casey. – Nelengva, kai jis 70 svarų sunkesnis. Didžiuojuosi, kaip su juo kovėsi J. Valančiūnas.

Dauguma vaikinių būtų vengė kontakto, bet jis – ne. Jis puikus vaikas ir dirbti su juo man didelis džiaugsmas. Jis – pozityvus, o tokį žaidėją ir norime turėti savo komandoje – teigiamą vaikina, kuris nepasiduoda.

Šioje lygoje daug sunkumų. Visada atsitiks kas nors, kas stums į neigytą pusę, bet jis pasuka į pozityviąją. Todėl jis taps ilgamečiu NBA žaidėju.”

Igavo pasitikėjimo savimi

Net kai tapo aišku, jog sezonas „Raptors” komandai nuplaukė, J. Valančiūno rodikliai buvo įspūdingi. Per 10 pastarųjų rungtynių jis pelnė po 15,9 taško ir atkovojo po 8,3 kamuolio, aikštėje praleisdamas po 32,8 minutes. Per šią rungtynių seriją J. Valančiūno dvitaškių taiklumas siekė net 67,8 proc., baudų – 83,7 proc.

Balandžio 3 d. rungtynėse su „Washington Wizards” asmeninį rezultatyvumo rekordą (24 taškai) pasiekęs lietuvis pataikė net 16 baudų (iš 18) – nė vienas NBA naujokas tiek nebuvo įmetęs per vienas rungtynes nuo David Robinson debiutinio sezono 1989–1990 m. „Aš tiesiog atlieku savo darbą, bandau padėti komandai laimėti, bandau gintis, įmesti ir būti aktyvus. Darau, ką galiu, – sakė

J. Valančiūnas. – Jaučiu didesnį trenerio, komandos draugų palaikymą. Jie perduoda man kamuolį arčiau krepšio – gera žinoti, kad manimi pasitiki.

Kiekvienam prireikia laiko parodyti, ką sugeba, ir tobulėti, o tai ir darau visą sezoną – stengiuosi įgyti pasitikėjimo. Galiausiai sezono pabaigoje tai gavau.”

Pavargo, bet yra patenkintas

J. Valančiūnas pelnė pasitikėjimą savo žaidimu ir tvirtu charakteriu. Komandos draugai gerbia jo talentą ir darbo etiką. Dabar jis tapo inkaru po krepšiu komandai puolant. „Kai kurių dalykų aikštėje jam neleidome daryti sezono pradžioje, nes turėjome Andrea Bargnani ir Eddie Davisą, – priminė D. Casey. – Turėjome daug aukštaūgių, bet dabar jis gauna daug žaidimo minučių.”

„Raptors” trenerio teigimu, atėjo J. Valančiūno laikas, nes likus penkerioms rungtynėms iki NBA reguliariojo čempionato pabaigos Toronto klubas (29 pergalės ir 48 pralaimėjimai) Rytuose žengia vienuoliktas ir nebeturi galimybių patekti į atkrintamąsias kovas. „Jis vis geriau supranta, kaip dalyvauti gynyboje, kaip pasinaudoti savo pranašumais – jo pėdų darbas, technika yra geri, jis vis geriau jaučia žaidimą.”

Nors komandinių tikslų pasiekti nepavyko ir išmokti reikėjo daug, pirmuoju savo sezonu NBA J. Valančiūnas lieka patenkintas. „Tai mano pirmasis sezonas toli nuo namų. Buvo sunku, nes NBA reikia daug keliauti, rungtynių tvarkaraštis įtemptas, rungtynes seka rungtynės. Bet esu laimingas būdamas čia, tai geriausi mano karjeros metai”, – pažymėjo J. Valančiūnas.

lrytas.lt

J. Valančiūnas kovoja su „Timberwolves” komandos krepšininku iš Juodkalnijos N. Pekovič.

NBA

IŠLEISTAS IŠ ČIKAGOS LIGONINĖS

„Toronto Raptors” vidurio puolėjas Jonas Valančiūnas rungtynėse su „Chicago Bulls” patyrė kaklo traumą ir buvo išvežtas į ligoninę. Po išsamių tyrimų medikai jį išleido iš ligoninės ir krepšininkas galėjo grįžti į Torontą.

Čia jo taip pat laukė vietos gydytojų apžiūra.

Lietuviui labai nepasisekė paskutinėmis rungtynių sekundėmis - dėl kamuolio kovojęs J. Valančiūnas susidūrė su komandos draugu Rudy Gay, kuris netyčia aukštaūgiui pataikė į kaklą.

Lietuvis kurį laiką pagulėjo ant parketo, vėliau dar suspėjo atsistoti ir bandė kovoti dėl kamuolio po paskutinio netaiklaus „Bulls” gynėjo N. Robinson metimo.

Nuaidėjus finalinei sirenai J. Valančiūnas atsarginių žaidėjų suolelį pasiekė susiėmęs už kaklo, vėliau jam buvo uždėtas įtvaras.

Krepšininkas iš aikštės buvo išvežtas medikų ir nugarbentas į ligoninę, kur jam atlikti tyrimai. Komandos gydytojas vėliau informavo, kad trauma nėra labai rimta. Tačiau balandžio 10 d. naktį J. Valančiūnas praleido Čikagos ligoninėje.

J. Valančiūnas rungtynes pradėjo starto penkete - per 23 minutes pelnė 8 taškus (2/3 dvit., 4/4 baudų), atkovojo 3 kamuolius, atliko 2 rezultatyvius perdavimus, perėmė vieną kamuolį, du kartus suklydo, blokavo varžovo metimą ir penkis kartus prasižengė. Du taškus aukštaūgis pelnė itin efektingai - įpusėjus ketvirtajam kėliniui J. Valančiūnas įsiveržė į baudos aikštelę ir, nepabūgęs varžovo, įkrovė kamuolį iš viršaus.

„Toronto Raptors” išvykoje 101:98 (31:22, 23:28, 27:18, 20:30) palaužė „Chicago Bulls” ekipą.

R.BERANKIS ATP VERTINIME PAKILO Į REKORDINES AUKŠTUMAS

Geriausias Lietuvos tenisininkas 22-ejų metų Ričardas Berankis balandžio 14 d. pasiskelbtame pasaulio reitinge pakilo į rekordines aukštumas - 70-ą vietą. Iki tol geriausias lietuvių pasiekimas buvo 73-čia vieta. R. Berankio skrydį į viršų pajėgiausių planetos tenisininkų sąrašė lėmė pergalė ATP „World Tour 250” serijos turnyro „US Men’s Clay Court Championship” Houston aštuntfinalyje.

Tose varžybose R. Berankis 6:3, 6:3 laimėjo prieš buvusią antrą, o dabar 14-ą pasaulio raketę 35-erių metų vokiečių Tommy Haas. Tai - aukščiausia įvertinimą turintis varžovas, kurį R. Berankiui kol kas yra pa-

vykę nugalėti per savo karjerą. Mūsiškis, laimėjęs rungtynes, užsitikrino 45-is ATP vertinimo taškus ir 13 tūkst. JAV dolerių. Prieš savaitę R. Berankis ATP vertinime buvo 77-as.

Geriausių pasaulio teniso žaidėjų rikiuotėje toliau pirmauja serbas Novak Djokovič (12,500 taškų), lenkiantis škotą Andy Murray (8,750) ir šveicarą Roger Federer (8,670).

21-erių metų Laurynas Grigelis su 75 įskaitiniais taškais ATP vertinime yra 457-as, 29-erių metų Gvidas Sabeckis (2 tšk.) iš 1442-os vietos pakilo į 1439-ą, o 20-metis Dovydas Šakinis užima 1568-ą poziciją.

ELTA

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$250,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com